

Godkänd av byggnadsnämnden

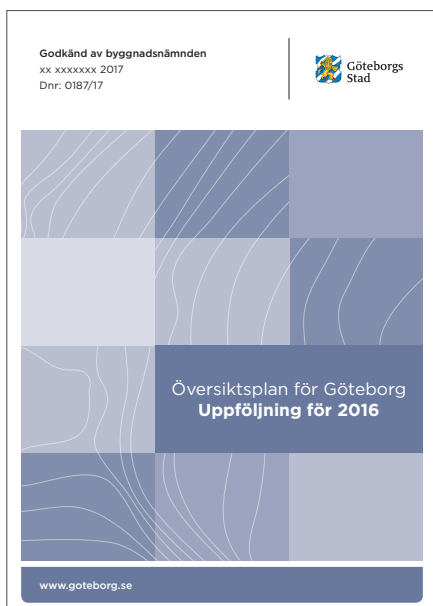
2017-11-28

Dnr: 0187/17

Göteborgs
Stad

Översiktsplan för Göteborg **Uppföljning för 2016**

Strategiska avdelningen på stadsbyggnadskontoret är ansvarig för rapporten »Översiktsplan för Göteborg – Uppföljning 2016«. Ansvarig handläggare för årets rapport har varit Karin Telldén. Rapporten har tagits fram av Carolin Folkesson, Sonja Pettersson och Karin Edeskog, Norconsult AB.

Foton och illustrationer i rapporten är tagna och producerade av stadsbyggnadskontoret om inte annat anges.

Rapporten finns att ladda ner i PDF-format på www.goteborg.se

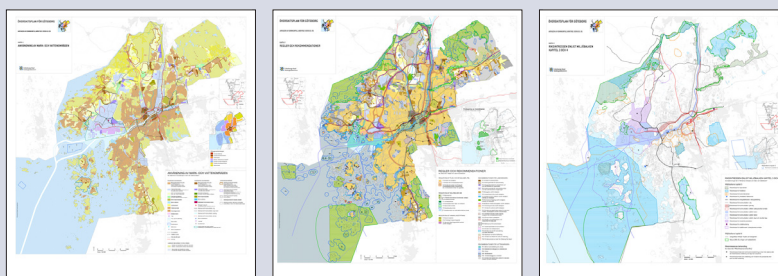
Tryckt material kan beställas från stadsbyggnadskontoret, strategiska avdelningen, på telefon: 031-365 00 00.

Översiktsplan för Göteborg Antagen 2009-02-26

Utdrag ur beslut om antagande: "Om byggnadsnämnden vid en aktualitetsprövning, på grund av förändrade förutsättningar eller av andra skäl, finner att behov finns av en ny kommuntäckande översiktsplan, redovisas detta till kommunstyrelsen, som därmed kan initiera att en arbetsprocess för framtagande av en ny översiktsplan påbörjas. Med tanke på att ett sådant arbete är en tidskrävande process, finns det inget som hindrar byggnadsnämnden från att initiera en aktualitetsförklaring av gällande översiktsplan och samtidigt signalera om att behov finns av att en ny genomgripande översiktsplan arbetas fram inför nästa mandatperiod."

Läs mer på: www.goteborg.se/oversiktsplan

INNEHÅLL

INLEDNING	5
SAMLAD BEDÖMNING	6
INRIKTNING FÖR STADENS UTVECKLING	8
Inledning	8
Centrala Göteborg - innerstaden	9
Centrala Göteborg - förnyelseområden	10
Mellanstaden	11
Storindustri, hamn och logistik	12
Kustnära områden och skärgården	13
Ytterstaden - framtida utvecklingsområden	14
Naturområden	15
Antagna detaljplaner/program	16
Positiva planbesked	20
Positiva förhandsbesked	23
Bygglov för bostäder	24
Bygglov för verksamheter	26
UPPFÖLJNING MOT UP	29
Planering och planbesked	29
UPPFÖLJNING MOT MILJÖMÅLEN	30
BOSTADSBYGGANDET I GÖTEBORG	32
RIKSINTRESSEN OCH PLANERINGSUNDERLAG	34
ÖP, fördjupningar och tillägg	34
Lagar, regler och förordningar	34
Riksintressen	35
Mellankommunala frågor	37
Planeringsunderlag	38

INLEDNING

Den gällande översiktsplanen för Göteborg antogs den 26 februari 2009. För att översiktsplanen ska fungera som inriktningsdokument och som stöd för detaljplanering och bygglov, måste den vara aktuell och spegla aktuella politiska ställningstaganden. Nya frågor väcks och förutsättningar förändras, vilket ställer krav på en löpande och kontinuerlig översiktsplanering.

Syftet med denna rapport är att följa upp hur väl pågående stadsbyggnads- och stadsutvecklingsarbete förhåller sig till de mål och strategier som redovisas i översiktsplanen. Tanken är också att denna form av regelbunden uppföljning ska underlätta aktualitetsprövning av översiktsplanen.

Detta är den åttonde uppföljningsrapporten av Göteborgs översiktsplan.

Uppföljning för en aktuell översiktsplan

Enligt plan- och bygglagen ska översiktsplanens aktualitet prövas varje mandatperiod. I samband med antagandet av översiktsplanen 2009, fick byggnadsnämnden i uppdrag att vid behov initiera en aktualitetsförklaring. Den senaste genomfördes 2014 och godkändes i kommunfullmäktige 27 november 2014. Översiktsplanen bedömdes då vara aktuell i sin inriktning och sina strategier.

Samtidigt konstaterade stadsbyggnadskontoret i den bristanalys som var en del av aktualitetsprövningen, att det finns delar av översiktsplanen som behöver studeras närmare och eventuellt uppdateras. Det handlar bland annat om strategierna för de kustnära områdena och skärgården samt områdena för storindustri, hamn och logistik. Stadsbyggnadskontoret arbetar med att ta hand om resultatet av aktualitetsprövningen.

Den 14 september 2017 gav kommunfullmäktige byggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan.

Upplägg och metodik

Liksom tidigare år fokuserar denna uppföljning framför allt på del 1 av översiktsplanen. Del 1 innehåller översiktsplanens övergripande mål och strategier och uttrycks i dels tretton strategiska frågor och dels en utbyggnadsordning med sju områdesvisa inriktningar.

Fokus för årets rapport har framför allt varit på stadsbyggnadskontorets verksamhet och uppföljning har gjorts av antagna detaljplaner och program, beslutade positiva planbesked, beslutade positiva förhandsbesked samt beviljade bygglov för bostäder och verksamheter. Rapporten omfattar inte uppföljning gentemot översiktsplanens tretton strategiska frågor.

Liksom tidigare år följs antagna detaljplaner och program upp, både utifrån lokalisering och utifrån innehåll. Beslutade positiva planbesked följs upp på ett liknande sätt. Bygglov och förhandsbesked följs upp utifrån lokalisering.

Ovanstående har karterats i förhållande till översiktsplanens sju områdesvisa inriktningar och resultatet redovisas under respektive område. Det finns också en samlad redovisning och kortfattade analyser av respektive verksamhet: planer/program, planbesked, förhandsbesked och bygglov.

För andra året i rad görs en kartering och analys av antagna planer/program och positiva planbesked gentemot »Strategi för utbyggnadsplanering«.

SAMLAD BEDÖMNING

Den samlade bedömningen av de aspekter som följs upp är att 2016 års uppföljning visar att stadsbyggnadskontorets verksamhet i de flesta avseenden är i linje med översiktsplanens mål, strategier och inriktningar.

I byggnadsnämndens budget för 2016 sattes det bostadspolitiska målet till 5 000 bostäder i antagna planer inom ordinarie planproduktion. Stadsbyggnadskontoret nådde inte målet i och med att resultatet blev 3 735 bostäder, varav 3 380 ingår i den ordinarie planproduktionen. Inom satsningen BoStad 2021 har dessutom de tre första planerna antagits, med sammanlagt 355 bostäder. De bostäder som fanns i de antagna planerna var bra lokaliserade: 98 % ligger i den redan byggda staden (innerstaden, förnyelseområdena och mellanstaden).

Jämfört med föregående år syns en tendens mot färre antal planer, men med större innehåll inom varje plan. Detta är särskilt tydligt inom de centrala förnyelseområdena. En majoritet av planerna syftar till blandstad genom att möjliggöra flera markanvändningar, exempelvis en kombination av bostäder och verksamheter.

Det finns delar där planering och bygglovgivning inte bedöms gå i linje med översiktsplanens inriktningar, framför allt i de kustnära områdena där exploateringstrycket är stort.

Översiktsplanen är enligt bedömningen i aktualitetsprövningen från 2014 aktuell, men årets uppföljning – tillsammans med tidigare års – visar att översiktsplanen i delar bör ses över. Detta kan ske i t.ex. fördjupningar eller genom att en ny översiktsplanprocess påbörjas. Aktualitetsprövningen från 2014 redovisade just detta och i byggnadsnämndens mål- och inriktningsdokument för 2017 gavs det ett uppdrag till stadsbyggnadskontoret att initiera arbetet med en ny översiktsplan i bred dialog med göteborgarna. Utgångspunkten ska dock vara de befintliga strategiernas inriktning mot en tät, grön blandstad.

Fram till att en ny översiktsplan finns antagen gäller den nu gällande. Årets och tidigare års uppföljningar visar att det i vissa fall behöver bli tydligare hur planer och planbesked förhåller sig till hela översiktsplanen, d.v.s. även områdesvisa inriktningar och strategiska frågor och inte enbart översiktsplanens kartor.

Områdesvisa inriktningar

I centrala Göteborg, i områdena för storindustri, hamn och logistik samt i naturområdena går 2016 års verksamhet i linje med översiktsplanen.

Det största bostadsinnehållet syns i de centrala förnyelseområdena och mellanstaden, helt i linje med översiktsplanens inriktningar. Även verksamhetsinnehållet bedöms följa översiktsplanen.

I förnyelseområdena ser vi en fortsatt ökning av planeringsinsatserna, och under 2016 var antalet bostäder i antagna planer relativt jämnt fördelade mellan de centrala förnyelseområdena och mellanstaden (49 % respektive 46 %). Förra året återfanns en större andel (70 %) av de planerade bostäderna i mellanstaden.

I de kustnära områdena och skärgården är det svårast att tillämpa översiktsplanens inriktningar konsekvent. Vi ser också att bygglov och för-

handsbesked beviljas för en- och tvåbostadshus utanför planlagt område. Antalet bostäder i antagna planer inom dessa områden har dock minskat kraftigt jämfört med 2015. Stadsutvecklingen i kustområdena sker inte utifrån en konsekvent tillämpning av översiktsplanens inriktningar, vilket skulle behöva ses över i enlighet med aktualitetsprövningen från 2014.

I de framtida utvecklingsområdena sker begränsat planeringsarbete. Däremot tillkommer en del bostäder via bygglov och förhandsbesked. Ärendena är inte studerade i detalj, men generellt kan det finnas en risk att lov och förhandsbesked i större mängder och på längre sikt kan försvåra en framtida stadsutveckling i dessa områden.

Planer, program och planbesked

I de antagna planerna och positiva planbeskeden finns ett stort totalt bostadsinnehåll: 3 735 i antagna planer och 3 299 i positiva planbesked, även om det inte möter det politiska målet om 5 000 bostäder. Antalet antagna planer i de centrala förnyelseområdena fortsätter att öka. 2016 års planer innehöll drygt 1 800 bostäder inom dessa områden.

Under 2016 godkändes tre program (Fixfabriken, Nordöstra Högsbo samt Bergsjön), varav alla avser blandstad och stort bostadsinnehåll.

Antalet bostäder inom beviljade planbesked var avsevärt färre jämfört med 2015, då planbeskeden syftade till att möjliggöra 6 100 bostäder. Planbeskeden för verksamheter innehåller cirka 605 000 m² yta för verksamheter, vilket är avsevärt mycket mer än vad som beviljades under 2015. Två större planbesked står dock för cirka 90 % av 2016 års verksamhetsyta.

Vi ser en koncentration av planer och planbesked mot centrum och mot sydväst. Ett antal ärenden är lokaliserade i gränzonen mellan mellanstaden och de kustnära områdena. Jämfört med 2015 är det också en större spridning på planeringsarbetet i de nordöstra delarna av mellanstaden.

Förhandsbesked och bygglov

Som vi sett tidigare år är det stora antalet bygglov och förhandsbesked för bostäder koncentrerat till kustområdena, även om antalet utanför planlagt område har minskat jämfört med 2015. Under 2016 handlar det om 40-45 bygglov utanför plan inom dessa områden, framför allt för en- och tvåbostadshus, och knappt 20 förhandsbesked. Ärendena är inte studerade i detalj, men det finns risk att de ger en stadsutveckling som inte går i linje med gällande översiktsplan.

Byggloven för verksamheter bedöms gå i linje med översiktsplanens inriktningar.

Strategi för utbyggnadsplanering

Under 2016 syns en spridning av planeringsinsatserna i mellanstaden, såväl söder om Göta älv som i nordost. Cirka 59 % av det totala antalet bostäder i antagna planer återfinns inom de prioriterade utbyggnadsområdena.

Under 2016 antogs planer med ett totalt sett större bostadsinnehåll innanför UP jämfört med 2015. Dock antogs inga planer i nära anslutning till tyngdpunkterna som pekats ut i »Strategi för utbyggnadsplanering«. Det beviljades inte heller några planbesked vid tyngdpunkterna under 2016, men det antagna programmet för Bergsjön avser stärka tyngdpunkten.

Denna analys behöver göras flera år för att se utvecklingen över tid.

INRIKTNING FÖR STADENS UTVECKLING

Inledning

I tidigare års uppföljningsrapporter har stadsbyggnadskontoret bedömt hur väl planering och bygglovgivning går i linje med de områdesvisa inriktningarna i översiktsplanen. Denna analys följer nedan och har i år inriktats på att omfatta antagna detaljplaner och program, positiva planbesked, bygglov för bostäder och verksamheter samt positiva förhandsbesked.

Syftet med urvalet är att det är i dessa typer av beslut som översiktsplanen utgör ett av underlagen för bedömningen. Lokaliseringen av bostäder har också en strukturerande verkan och påverkar många andra planeringsaspekter, t.ex. kollektivtrafik, kommunal service och handel.

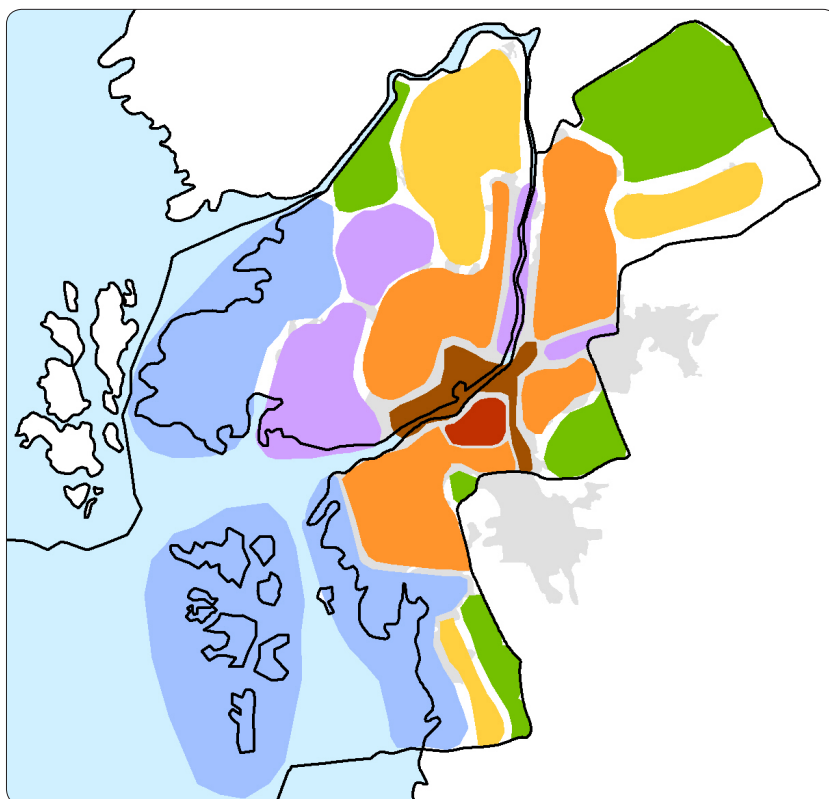
Stadsbyggnadskontoret har karterat ovanstående och utifrån dessa kartor görs analyser kring hur ärendena går i linje med de mål och strategier som finns i översiktsplanen.

Först redovisas de sju områdesvisa inriktningarna med mål och strategier samt med en beskrivning och analys av hur planering och bygglov under 2016 har fallit ut i varje område.

Efter det redovisas ett antal uppslag med kartor för varje verksamhetsgren: antagna planer/program, positiva planbesked, bygglov för bostäder respektive verksamheter samt positiva förhandsbesked. Detta för att ge en överblick både utifrån översiktsplanen och utifrån respektive verksamhet.

UTBYGGNADSSTRATEGIER

- Innerstaden
- Förnyelseområden
- Mellanstaden
- Storindustri, hamn och logistik
- Kustnära områden och skärgården
- Framtida utvecklingsområden
- Naturområden

Centrala Göteborg – innerstaden

Planering och bygglov

Under 2016 antogs fyra detaljplaner inom centrala Göteborg – innerstaden, varav två av dessa endast avsåg ändringar av fastighetsbestämmelser inom gällande planer. Ytterligare en av planerna avsåg att möjliggöra en permanent entrébyggnad för en fastighet vid Götaplatsen, men upphävdes senare.

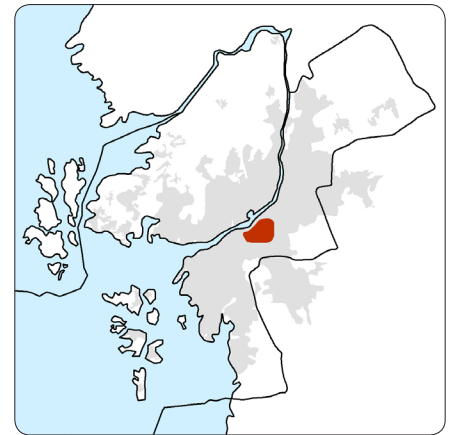
Den antagna planen vid Sten Sturegatan avser påbyggnad av bostadshus mm och möjliggör cirka 130 bostäder samt 1 800 m² verksamhetsyta.

Tre positiva planbesked gavs i centrala Göteborg – innerstaden under 2015. De avser påbyggnad, tillbyggnad samt förtätning med blandad bebyggelse och bedöms gå i linje med översiktsplanens inriktning.

Ett bygglov för flerbostadshus beviljades i innerstaden. Ytterligare fyra bygglov beviljades för verksamheter (kontor och restaurang), totalt knappt 3 300 m² tillkommande yta. På sikt skulle dessa kunna innebära cirka 160 nya arbetstillfällen. Inga positiva förhandsbesked gavs inom innerstaden.

Bedömning

Det arbete som stadsbyggnadskontoret bedriver inom områdena för centrala Göteborg – innerstaden bedöms gå i linje med översiktsplanens områdesvisa inriktning.

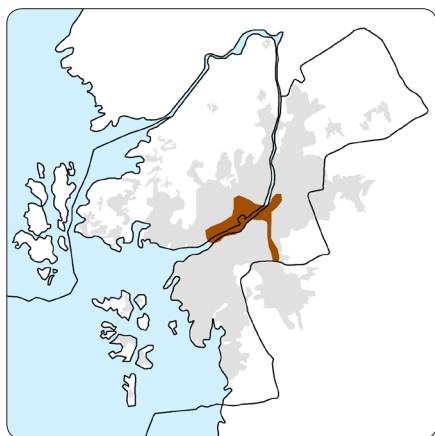

CENTRALA GÖTEBORG – INNERSTADEN

Mål och strategier

- Innerstaden ska karaktäriseras av en hög täthet och ett blandat innehåll.
- Funktioner såsom till exempel evenemang, utbildning, kultur och bostäder ska rymmas i innerstaden.
- Bostadsinnehållet bör öka.
- Kollektivtrafik, gående och cyklande ska prioriteras.
- De kulturhistoriska värdena ska värnas och hänsyn till dessa ska tas vid nybyggnation.
- Utformningen av ny arkitektur ska avvägas mot karaktären i den traditionella bebyggelsen.
- Parkerna ska värnas och utvecklas för rekreation och en hälsosam stadsmiljö.

Ur *Översiktsplan för Göteborg, del 1*.

CENTRALA GÖTEBORG - FÖRNYELSEOMRÅDEN

Mål och strategier

- En god regional tillgänglighet ska eftersträvas genom att skapa bra förutsättningar för kollektivtrafiken.
- Resande med kollektivtrafik, cykel och till fots ska prioriteras.
- En hög faktisk täthet ska eftersträvas.
- Behovet av både större och mindre parker för rekreation och hälsosam stadsmiljö ska tillgodoses.
- Nya bostäder ska ha god tillgång till bostadsnära grönytor med tillfredsställande kvaliteter.
- Vattenkontakten ska utvecklas genom att till exempel skapa stråk längs älven, utveckla nya lägen för småbåtshamnar och andra funktioner som är knutna till vattnet.
- Goda kopplingar till omgivande stadsdelar ska skapas genom att minska trafiksystemens och Göta älvs barriäreffekter.
- Hänsyn ska tas till kulturmiljövärdena - till exempel industrihistoriska.
- Markanvisningar ska formuleras så att områdena får en varierad utveckling.
- Planeringen måste ta hänsyn till framtida höjda vattennivåer.

Ur Översiktsplan för Göteborg, del 1.

Centrala Göteborg - förnyelseområden

Planering och bygglov

Under 2016 antogs sex detaljplaner inom de centrala förnyelseområdena. Detta är färre än 2015 då det antogs 13 planer inom samma områden, men 2016 års planer medger dock ett avsevärt större bostadsinnehåll samt något större verksamhetsyta jämfört med 2015. De antagna bostäderna inom de centrala förnyelseområdena utgör cirka 49 % av det totala antalet inom kommunen. Detaljplaneringen bedöms ligga i linje med översiktsplanens strategier.

Detaljplanerna i de centrala förnyelseområdena har ett blandat innehåll: drygt 1 800 bostäder, cirka 63 000 m² verksamhetsyta och cirka 1 800 m² yta för trafikinfrastruktur. Tre detaljplaner medger 200 bostäder eller fler. Den största bostadsplanen som antogs under 2016 är Säterigatan i Sannegården (cirka 1 100 bostäder, eller 29 % av det totala antalet antagna bostäder inom kommunen). I detaljplan för kvarteret Tändsticksfabriken i Kallebäck upphävdes bostadsändamålet av länsstyrelsen efter antagande.

Fyra av sju detaljplaner som medger över 2 500 m² verksamhetsyta antogs inom de centrala förnyelseområdena. Detaljplan för bostäder och verksamheter söder om Fredriksdalsgatan utmärker sig med knappt 35 000 m² verksamhetsyta (samt 370 bostäder).

De positiva planbesked som gavs inom de centrala förnyelseområdena (totalt fyra stycken) innehåller både bostäder och verksamheter och bedöms gå i linje med översiktsplanens inriktningar. Tre planbesked syftar till att möjliggöra bostäder och i två fall även verksamheter. På Lindholmen gavs ett positivt planbesked som syftar till att möjliggöra 2 000 arbetsplatser i kontor på Pumpgatan. Det fjärde planbeskedet syftar till en ändring av detaljplanen för att tillåta garage.

En fördjupning av översiktsplanen för Mölndalsåns dalgång godkändes av byggnadsnämnden i december 2016 och antogs i kommunfullmäktige i april 2017.

I de centrala förnyelseområdena beviljas totalt sju bygglov för bostäder, alla utifrån gällande planer. Antalet bygglovsärenden framgår av tillgängligt underlagsmaterial, men det totala antalet bostäder i beviljade ärenden går inte att utläsa av tillgängligt underlagsmaterial. .

Tolv beviljade bygglov för verksamheter inom de centrala förnyelseområdena möjliggjorde drygt 58 800 m² tillkommande yta. Baserat på generella siffror om yta per sysselsatta inom olika näringsgrenar, kan de beviljade loven på sikt innebära cirka 2 700–2 800 nya arbetstillfällen.

Inga positiva förhandsbesked gavs inom de centrala förnyelseområdena.

Bedömning

Jämfört med 2015 har stadsutvecklingen i dessa delar av staden ökat avseende antal bostäder i antagna detaljplaner. Omfattningen och planernas blandade innehåll går helt i linje med översiktsplanens inriktningar.

Även innehåll och lokalisering av planbesked samt bygglov för bostäder och verksamheter bedöms vara i linje med översiktsplanen.

Mellanstaden

Planering och bygglov

Totalt antogs 16 detaljplaner och tre program (Fixfabriken, Nordöstra Högsbo samt Bergsjön) inom mellanstaden under 2016. Flertalet planer hade fokus på bostäder, men även kontor, handel och offentlig service planerades. De antagna planerna bedöms gå i linje med översiktsplanen.

Av totalt 3 735 var 3 671 bostäder i antagna detaljplaner (cirka 98 %) lokaliserade i den redan byggda staden (innerstaden, förnyelseområden och mellanstaden). I enbart mellanstaden finns det 1 726 bostäder i de antagna planerna (cirka 46 % av totala antalet). De antagna planerna innehöll också knappt 139 000 m² verksamhetsyta, varav merparten utgörs av skola och verksamheter vid Råvebergsvägen där 100 000 m² befintlig byggrätt får ändrad användning.

Den största detaljplanen med blandad bebyggelse inom mellanstaden är Litteraturgatan i Backa, som möjliggör 700 bostäder, cirka 27 500 m² verksamhetsyta samt förskola. Det är den enda av de antagna planerna inom mellanstaden som ligger på Hisingssidan. I övrigt återfinns en spridning bland mellanstadens områden söder om älven respektive i nordost.

Under 2016 gavs 27 positiva planbesked inom mellanstaden, varav 19 innehåller bostäder. Totalt innehåller de positiva planbeskeden i mellanstaden drygt 2 200 bostäder och cirka 472 500 m² verksamhetsyta, varav den största delen av verksamhetsytan utgörs av ett planbesked som syftar till att utöka Volvos verksamhet i Lundby.

Bygglov för bostäder inom mellanstaden gavs för cirka 5–10 ärenden med flerbostadshus och knappt 25 lov för en- eller tvåbostadshus. Det totala antalet bostäder som möjliggjorts via bygglov går dock inte att utläsa.

25 bygglov för verksamheter gavs för en blandning av kontor, lager och industribyggnader, samt för ett par tillbyggnader för butik. Totalt beviljades cirka 30 000 m² tillkommande verksamhetsyta i bygglov. De ökade ytorna skulle på sikt kunna innebära 600–700 fler arbetstillfällen.

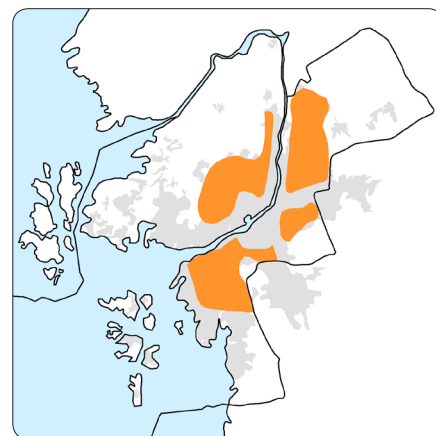
Det gavs inga positiva förhandsbesked för bostäder inom mellanstaden, men däremot ett positivt förhandsbesked för lager/industri i Backa.

Bedömning

En stor del av planeringsarbetet sker i mellanstaden, vilket är i enlighet med översiktsplanens strategier. Under 2016 har antalet antagna planer inom dessa områden dock minskat jämfört med 2015, till förmån för planering inom de centrala förnyelseområdena. De beviljade planbeskeden är också färre till innehåll och antal under 2016, men här syns ett större fokus på mellanstaden jämfört med de centrala förnyelseområdena.

Programmet för Bergsjön avser stärka en av tyngdpunkterna enligt »Strategi för utbyggnadsplanering«, men under 2016 antogs inga detaljplaner i nära anslutning till de utpekade tyngdpunkterna. Det beviljades inte heller några planbesked vid tyngdpunkterna.

Fördelningen av planer och planbesked över staden är något sned eftersom det är få antagna planer och positiva planbesked i de områden på Hisingen som klassas som mellanstad.

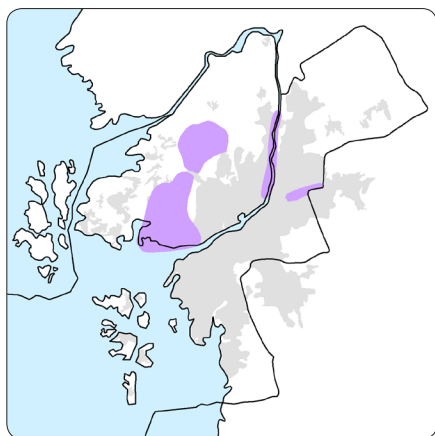

MELLANSTADEN

Mål och strategier

- En tät bebyggelse kring knutpunkter, bytestpunkter och närmast kollektivtrafikens stråk ska eftersträvas.
- Mellanstaden ska kompletteras med bostäder, arbetsplatser, service, rekreation och kultur.
- Ej störande arbetsplatser och bostäder ska blandas där det är lämpligt.
- Fungerande småskaliga verksamhetsområden liksom goda boendemiljöer ska värnas.
- Värdefulla grönområden, närlek och gröna stråk ska bibehållas och utvecklas och borttagna naturvärden i tät bebyggelse ska ersättas så att förlusten kompenseras.
- Kommunala verksamheter bör i första hand lokaliseras till de lokala torgen.
- Nya mötesplatser ska utvecklas.
- För att överbrygga barriärer och öka tryggheten bör befintliga bebyggelseområden länkas samman genom ny bebyggelse eller nya stråk.
- Möjligheterna att gå och cykla inom mellanstaden och till centrala Göteborg bör förbättras.
- Kulturhistoriska värden som tids- typiska hus eller stadsplaner ska värnas.

Ur Översiktsplan för Göteborg, del 1.

STORINDUSTRI, HAMN OCH LOGISTIK

Mål och strategier

- Områdena bör reserveras i första hand för verksamheter som inte kan kombineras med bostäder.
- Framkomligheten för transporter till och från hamn, logistik-, och storindustri ska bevakas och projekt som medför en bättre framkomlighet prioriteras.
- Ny handel ska koncentreras till redan befintliga större etableringar.

Ur Översiktsplan för Göteborg, del 1.

Storindustri, hamn och logistik

Planering och bygglov

Inom översiktsplanens områden för storindustri, hamn och logistik antogs två detaljplaner under 2016. Båda planerna tillåter störande industri, men detaljplanen för verksamheter vid Sörred (Volvo Torslanda) tillåter även kontor.

De antagna planerna möjliggör cirka 22 500 m² ny verksamhetsyta, där planen i Sörred står för merparten (91 %). Utifrån generella antaganden om hur många m²/sysselsatt olika näringsgrenar har, skulle detaljplanernas innehåll på sikt kunna innebära cirka 250–1 000 nya arbetstillfällen inom områdena för storindustri, hamn och logistik.

Det pågår ett arbete med en fördjupning av översiktsplanen för Västra Arendal och Torsviken för hamnändamål och bevarande av Torsvikens natur- och friluftsvärden.

Det lämnades ett positivt planbesked inom områdena för storindustri, hamn och logistik, som avser att möjliggöra ett bioeldat kraftvärmeverk i Backa.

Det beviljades ett bygglov för bostadshus inom områdena avsedda för storindustri, hamn och logistik, samt ytterligare sju bygglov för bostadshus i Låssby, i gränzonen mellan kustnära områden och storindustri. Av dessa bygglov bedöms de flesta ligga utanför planlagt område, med reservation för osäkerheter i kartunderlaget.

Även några förhandsbesked för enbostadshus beviljades i gränzonen mot de kustnära områdena, samt ytterligare ett i Tuve. Samtliga förhandsbesked inom översiktsplanens områden för storindustri, hamn och logistik bedöms ligga utanför planlagt område.

Det beviljades 27 bygglov för verksamheter, varav 23 hade inriktning mot industri, lager, logistik m.m. Två bygglov avsåg handel, varav en är lokaliserad i område med befintlig handelsetablering. Två bygglov avsåg kontor, en större nybyggnation lokaliserad inom Volvo Torslanda respektive en mindre kontorsbyggnad vid Stora Holm trafikövningsplats.

Byggloven för verksamheter omfattade totalt drygt 102 000 m² tillkommande yta, vilket på sikt skulle kunna innebära 1 100–1 200 nya arbetstillfällen.

Bedömning

Arbetet under 2016 med planering, planbesked, bygglov och förhandsbesked inom översiktsplanens områdesvisa inriktning för storindustri, hamn och logistik skedde i allt väsentligt i linje med inriktningarna.

I 2014 års aktualitetsprövning av översiktsplanen redovisades att det finns viss risk för kontorisering av områdena avsedda för storindustri, hamn och logistik. Detta kan på sikt kan innebära utträngning eller ont om plats för verksamheter som verkligen stör och behöver ligga avskilt. De kontorsetableringar som möjliggjordes i dessa områden under året bedöms vara motiverade, då de hänger samman med befintlig industriverksamhet. Planen i Sörred tillåter dock kontor inom hela området, vilket kan innebära en risk för kontorisering om en ny verksamhet skulle etablera sig där i framtiden.

Kustnära områden och skärgården

Planering och bygglov

Det antogs sex detaljplaner inom de kustnära områdena och skärgården under 2016. Fem av planerna möjliggör bostäder och totalt innehöll de cirka 60 nytillkommande bostäder. På Styrös syftar en plan till att både komplettera med bostäder och utöka befintligt pensionat med cirka 1 000 m² ny verksamhetsyta. I Björlanda antogs en plan med syfte att möjliggöra året-runt-boende inom befintlig bebyggelse.

Den detaljplan som inte innehåller några bostäder syftar till att möjliggöra allmänhetens tillträde ett strandområde i Långedrag, genom att skapa en allmän gångförbindelse med gångväg och brygga. Med undantag för planen i Björlanda återfinns samtliga i södra skärgården eller i kustområdena innanför.

Under 2016 gavs fyra positiva planbesked, varav ett i Önnered gränssar till de områden som pekas ut i »Strategi för utbyggnadsplanering« och syftar till förtätning med bostäder, skola/förskola och verksamheter. Det gavs även planbesked för bostäder i Långedrag respektive Brottkärr, samt för hästverksamhet i Kvislungeby

Liksom tidigare år beviljas ett antal bygglov för bostäder i de kustnära områdena och skärgården, totalt cirka 120 stycken under 2016. Av dessa var cirka 110 stycken för en- eller tvåbostadshus och knappt 10 för flerbostadshus. Det totala antalet bostäder dessa lov innehåller går inte att utläsa ur det tillgängliga underlagsmaterialet.

De flesta av ovanstående bygglov ges i redan planlagda områden. Cirka 40-45 bygglov för en- eller tvåbostadshus bedöms ha beviljats utanför planlagt område, med reservation för osäkerheter i karteringen av bygglov gentemot planlagt mark. Cirka fem bygglov i Billdals centrum ligger utanför plan, men bedöms ha stöd i FÖP för södra Askim.

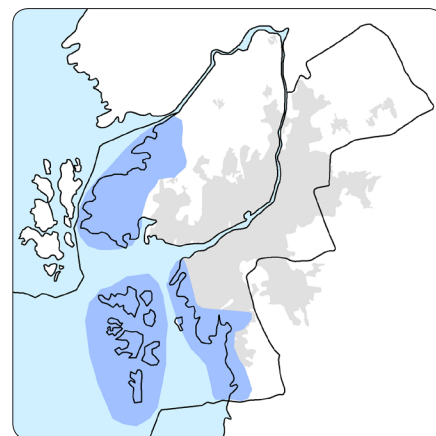
Det beviljades få bygglov för verksamheter i de kustnära områden, där nästan alla rörde tillbyggnader.

Cirka 15-20 förhandsbesked för en- eller tvåbostadshus beviljades utanför planlagt område i de kustnära områdena.

Bedömning

Översiktsplanens mål och strategier för de kustnära områdena och skärgården syftar till att balansera det bebyggelsestryck som finns med de stora natur-, kultur-, landskapsbilda- och friluftsvärden som är tillgångar för både staden och regionen. Översiktsplanen redovisar att bebyggelsekomplettering ska ske restriktivt, på friluftslivets villkor och i anslutning till god kollektivtrafik, särskilt kring bytespunkter. De ovan beskrivna värdena ska värnas, utvecklas och tillgängliggöras.

Det finns fortfarande ett högt bebyggelsestryck på kustområdena och det tycks fortfarande finnas behov av den översyn av den områdensvisa inriktningen som redovisades i aktualitetsprövningen av översiktsplanen 2014. I de kustnära områdena verkar översiktsplanens inriktningar vara svåra att tillämpa på ett konsekvent sätt.

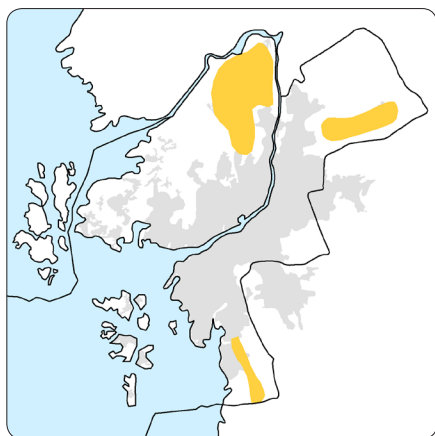

KUSTNÄRA OMRÅDEN OCH SKÄRGÅRDEN

Mål och strategier

- Kustområdenas attraktivitet i form av natur-, kultur- och landskapsbildsvärden ska värnas och utvecklas.
- Komplettering ska ske restriktivt och på friluftslivets villkor.
- Sammanhängande gångstråk och ökad tillgänglighet ska eftersträvas i alla planeringssituationer.
- Ny bebyggelse ska lokaliseras i anslutning till god kollektivtrafik och särskilt kring bytespunkter.
- Värdefulla rekreationsområden ska bevaras och utvecklas. Nya rekreationsanläggningar ska ha god tillgänglighet med kollektivtrafik.
- Kollektivtrafiken till kusten bör förbättras för att förbättra tillgängligheten till hav och stränder.
- Befintliga småbåtshamnar och gästhamnfaciliteter ska utvecklas.
- Vid komplettering ska en blandning av bostadsformer eftersträvas.
- Havsmiljön ska värnas.

Ur Översiktsplan för Göteborg, del 1.

YTTERSTADEN - FRAMTIDA UTVECKLINGSOMRÅDEN

Mål och strategier

- En restriktiv hållning till ny bebyggelse som kan hindra framtida exploatering ska gälla.
- Ny bebyggelse kan tillkomma på längre sikt. Bebyggelsen ska utformas med en tillräcklig täthet för att skapa underlag för service och god kollektivtrafik.
- För att utbyggnad ska bli aktuell krävs kraftfulla satsningar på kollektivtrafik och annan infrastruktur.
- Hänsyn ska tas till värdefull natur- och kulturmiljö vid all ny bebyggelse och infrastruktur.

Ur *Översiktsplan för Göteborg, del 1*.

Ytterstaden – framtida utvecklingsområden

Planering och bygglov

Det antogs en detaljplan inom dessa områden under 2016. Den möjliggör sex bostäder vid Kniparedsvägen i Olofstorp.

Under 2016 beviljades fyra ansökningar om planbesked inom de framtida utvecklingsområdena. I samtliga fall rör det sig om ärenden som är relativt begränsade i omfattning.

Det beviljades cirka 75 bygglov för bostadshus inom de framtida utvecklingsområdena, varav cirka 20 stycken utanför planlagt område. Ett fåtal bygglov vid Brottkärrmotet ligger utanför plan, men bedöms ha stöd i FÖP för södra Askim.

Drygt fem positiva förhandsbesked lämnades utom planlagt område. Beskeden gällde såväl enbostadshus som flerbostadshus.

Det beviljades även ett fåtal bygglov för verksamheter inom de framtida utvecklingsområdena: två i Gunnilse och två i sydväst.

Det finns en redovisningsmässig osäkerhet kring exakt vilka bygglov- och förhandsbeskedsärenden som ligger inom eller utom planlagt område. Detta beror på det dataunderlag som finns tillgängligt samt på hur kartprogrammen fungerar. Utifrån detta bör siffrorna inte ses som exakta tal utan snarare en fingervisning.

Det skulle behövas en närmare analys för att bedöma om byggloven och förhandsbeskeden är i linje med översiktsplanens mål och strategier. Det kan handla om i vilka sammanhang de ligger och om de kompletterar befintlig bebyggelse. Det kan också finnas behov av att se bygglov och förhandsbesked utifrån den regionala grönstrukturen med stora gröna kilar, för att undvika att dessa påverkas lite i taget.

Karteringen i denna rapport visar att det finns ett visst exploateringsstryck även i de områden som staden enligt översiktsplanen ska spara för framtida utveckling, bland annat i gränsområdet till de kustnära områdena i sydväst där exploateringsstrycket också är stort. Detta behöver bevakas i stadsbyggnadskontorets arbete framöver.

Bedömning

Det pågår inte mycket planeringsarbete i dessa områden, vilket är rimligt med tanke på deras roll i stadens framtida utveckling. Översiktsplanen anger att dessa områden ska fungera som utbyggnadsmöjligheter i framtiden och att de kräver stora investeringar i framför allt kollektivtrafik innan de kan tas i anspråk. En svårighet som finns är avvägningen mellan att tillåta viss utveckling samtidigt som man inte ska försvåra framtida, mer omfattande stadsutveckling.

De bygglov och förhandsbesked för bostäder som beviljades i dessa områden, skulle behöva sättas i sitt sammanhang för att möjliggöra en bättre bedömning kring hur de förhåller sig till översiktsplanens mål och strategier. Risken som behöver studeras är om de försvårar framtida stadsutveckling i dessa områden.

Naturområden

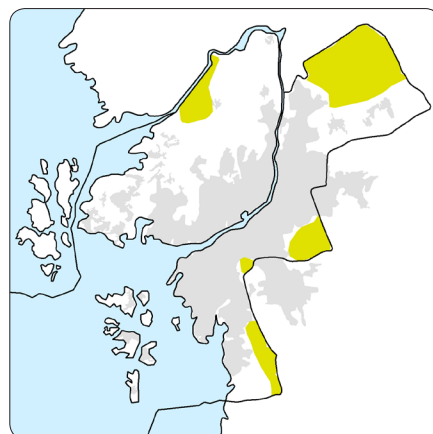
Planering och bygglov

Inga detaljplaner antogs i naturområdena under 2016. Inga planbesked beviljades inom naturområdena.

Det gavs ett par positiva förhandsbesked för enbostadshus och fyra bygglov beviljades för enbostadshus. Ytterligare några bygglov beviljades i gränstrakten till naturområdena.

Bedömning

De beviljade byggloven och förhandsbeskeden är inte studerade i detalj, men utifrån det lilla antalet görs ändå bedömningen att översiktsplanens mål och strategier för naturområdena följs.

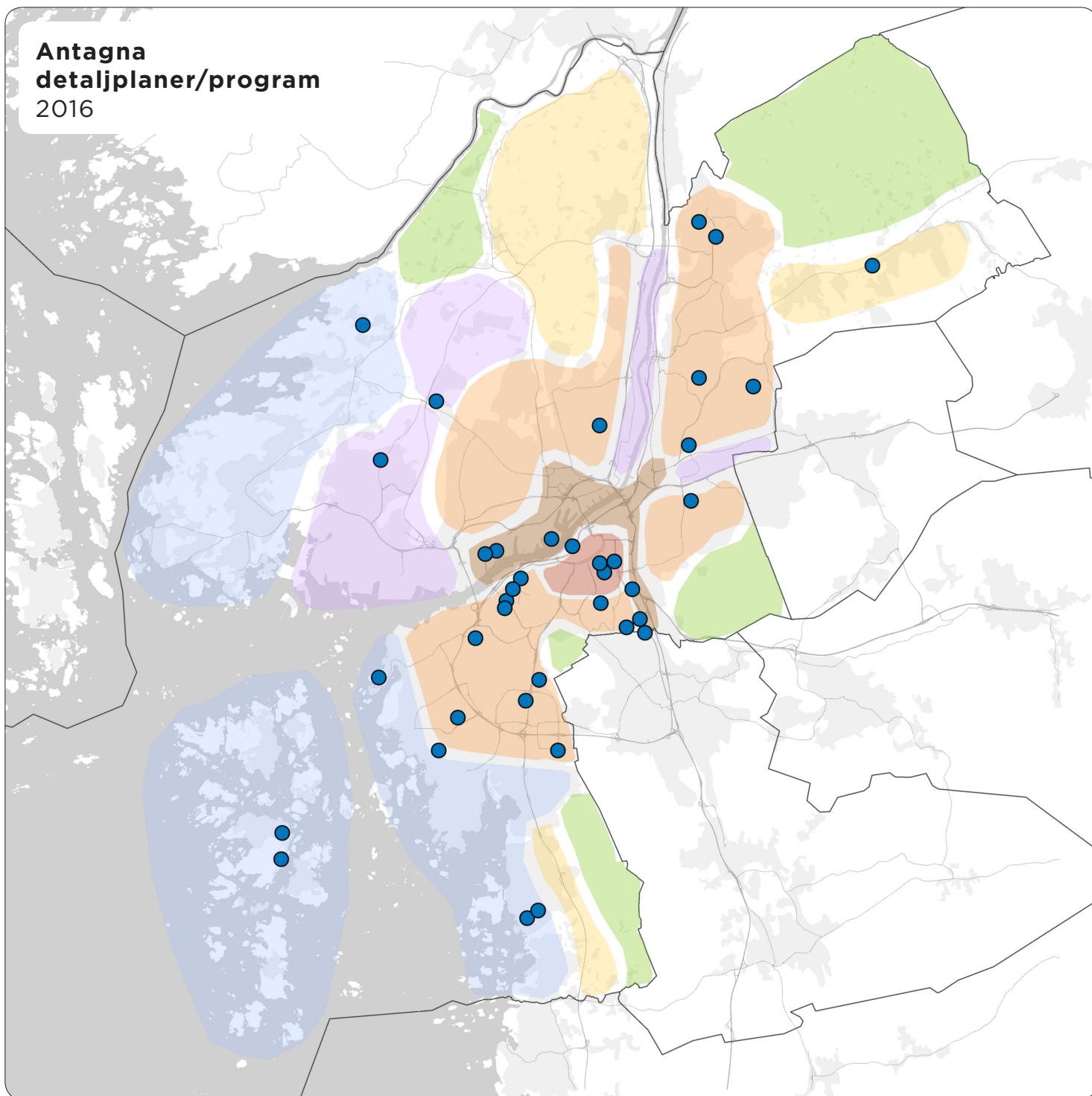
NATUROMRÅDEN

Mål och strategier

- De höga natur- och rekreationskvaliteter som finns i områdena ska bevaras.
- Tysta områden ska värnas.
- Ingen ny bebyggelse ska tillkomma.
- Särskild varsamhet vid bebyggelse i områden som angränsar till naturområden.
- Bättre tillgänglighet till exempel genom väl utformade entrépunkter och ökad kollektivtrafik.
- Kanalisera besöksströmmar från känsliga områden.

Ur Översiktsplan för Göteborg, del 1.

Antagna detaljplaner/program 2016

Totalt 35 detaljplaner och 3 program antogs under 2016 av byggnadsnämnden. Utifrån de koordinater som registreras för varje planärenden i stadsbyggnadskontorets verksamhetssystem, fördelar sig planerna och programmen över staden enligt kartan ovan.

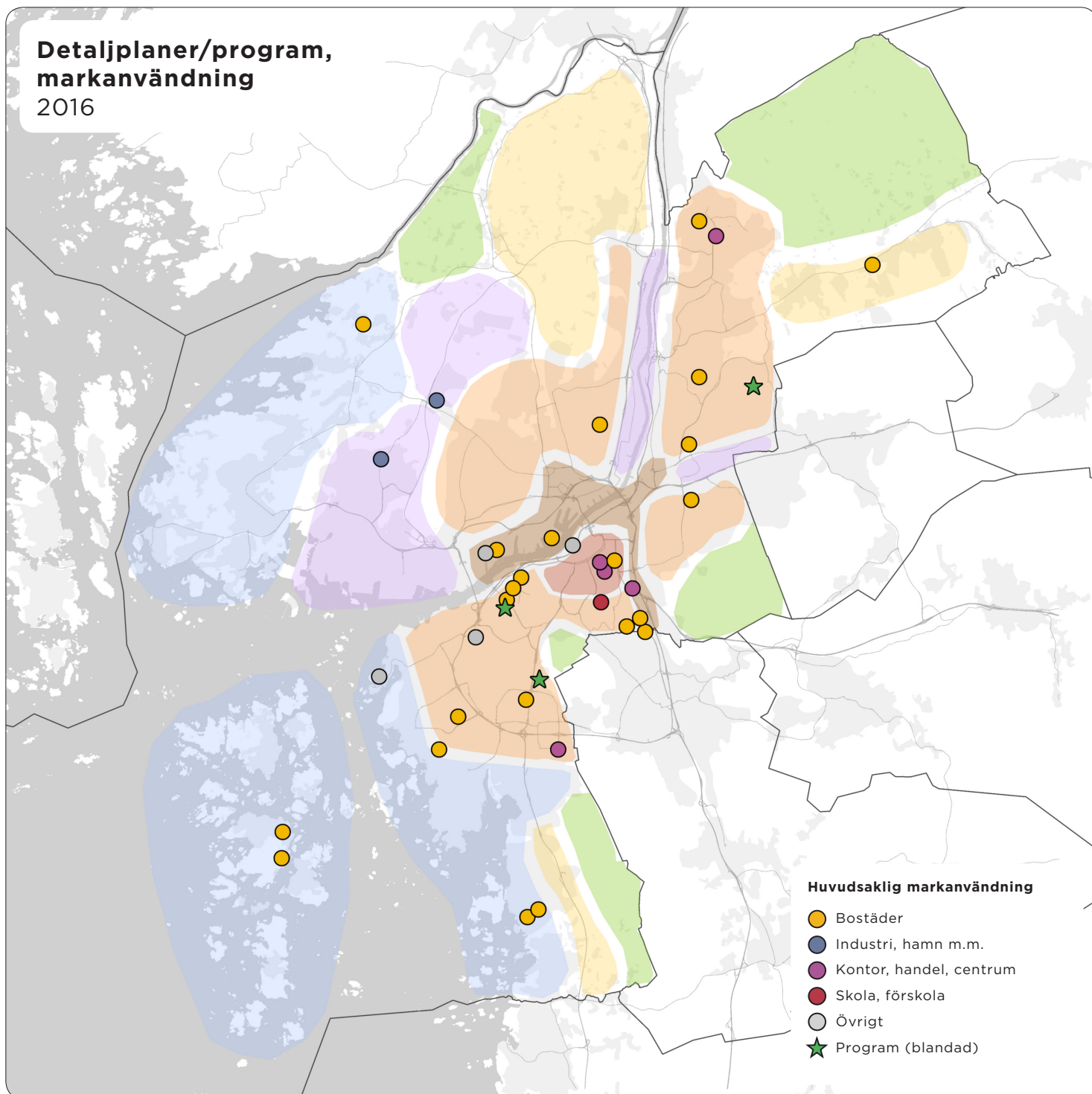
Antalet planer är relativt jämnt fördelade över staden, med undantag för Hisingen. Fokus ligger i den redan byggda staden (innerstaden, förnyelseområdena och mellanstaden).

Det antogs tre planprogram för Bergsjön, Nordöstra Högsbo samt Fixfabriken, som syftar till förtätning och blandstad.

Gränserna för översiktsplanens områdesvisa inriktningar är inte knivskarpa, men en tolkning av gränserna ger följande fördelning mellan de olika områdena. Hänsyn har också tagits till det område som »Strategi för utbyggnadsplanering» omfattar:

• Innerstaden	4 planer
• Förnyelseområden	6 planer
• Mellanstaden	16 planer + 3 program
• Storindustri, hamn och logistik	2 planer
• Kustnära områden och skärgården	6 planer
• Framtida utvecklingsområden	1 plan
• Naturområden	0 planer

**Detaljplaner/program,
markanvändning
2016**

Ovanstående karta redovisar de antagna planernas huvudsakliga markanvändning. Drygt hälften av alla antagna planer (19 av 35) har fler än en markanvändningsbestämmelse. Samtliga tre program syftar även till blandad bebyggelse.

- Bostäder 23 planer
- Kontor, handel och centrum 5 planer
- Industri 2 planer
- Skolor och förskolor 1 plan
- Övrigt (t.ex. trafik, naturområde) 4 planer

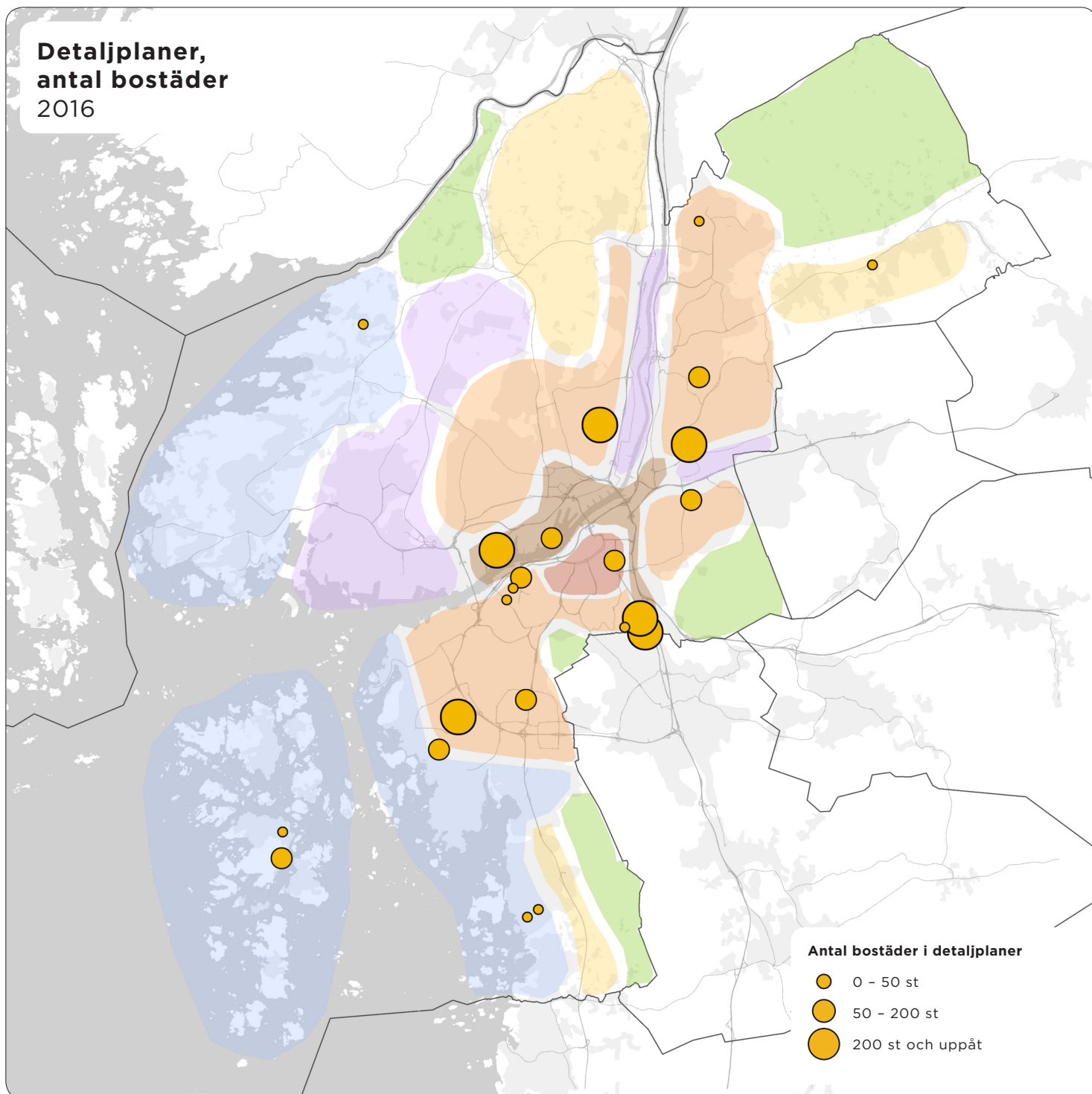
13 av bostadsplanerna medger blandat innehåll. Här syns en spridning av kombinationer, så som bostäder och centrum (4 planer), bostäder, centrum och skola (2), samt bostäder, kontor

och handel (2) Det finns även fem planer med fyra eller fler användningsområden, som alla inkluderar bostäder, kontor samt handel och/eller centrum. Fyra av dessa fem planer medger även skola. Totalt är det sju planer som möjliggör skola/förskola.

Övriga kombinationer är kontor och icke störande industri (1 plan), kontor, centrum och icke störande industri (1), kontor och centrum (1), natur och vatten (1) samt idrott och trafik (1).

Bostadsplanerna är i huvudsak lokaliserade i den redan byggda staden, men det finns några undantag och då främst i de kustnära områdena. Planer för kontor och handel är förhållandevis centralt belägna, medan planer för tyngre verksamheter som industri är lokaliserade i områdena för storindustri.

Detaljplaner, antal bostäder 2016

De 23 detaljplaner som innehåller bostäder har karterats utifrån antal bostäder enligt stadsbyggnadskontorets verksamhetssystem. Det bostadspolitiska målet för 2016 var 5 000 bostäder i antagna detaljplaner inom ordinarie planproduktion.

Totalt innehåller de antagna detaljplanerna 3 735 tillkommande bostäder, varav 3 380 bostäder ingår i den ordinarie planproduktionen. Inom satsningen BoStad2021 har de tre första planerna antagits, med sammanlagt 355 bostäder.

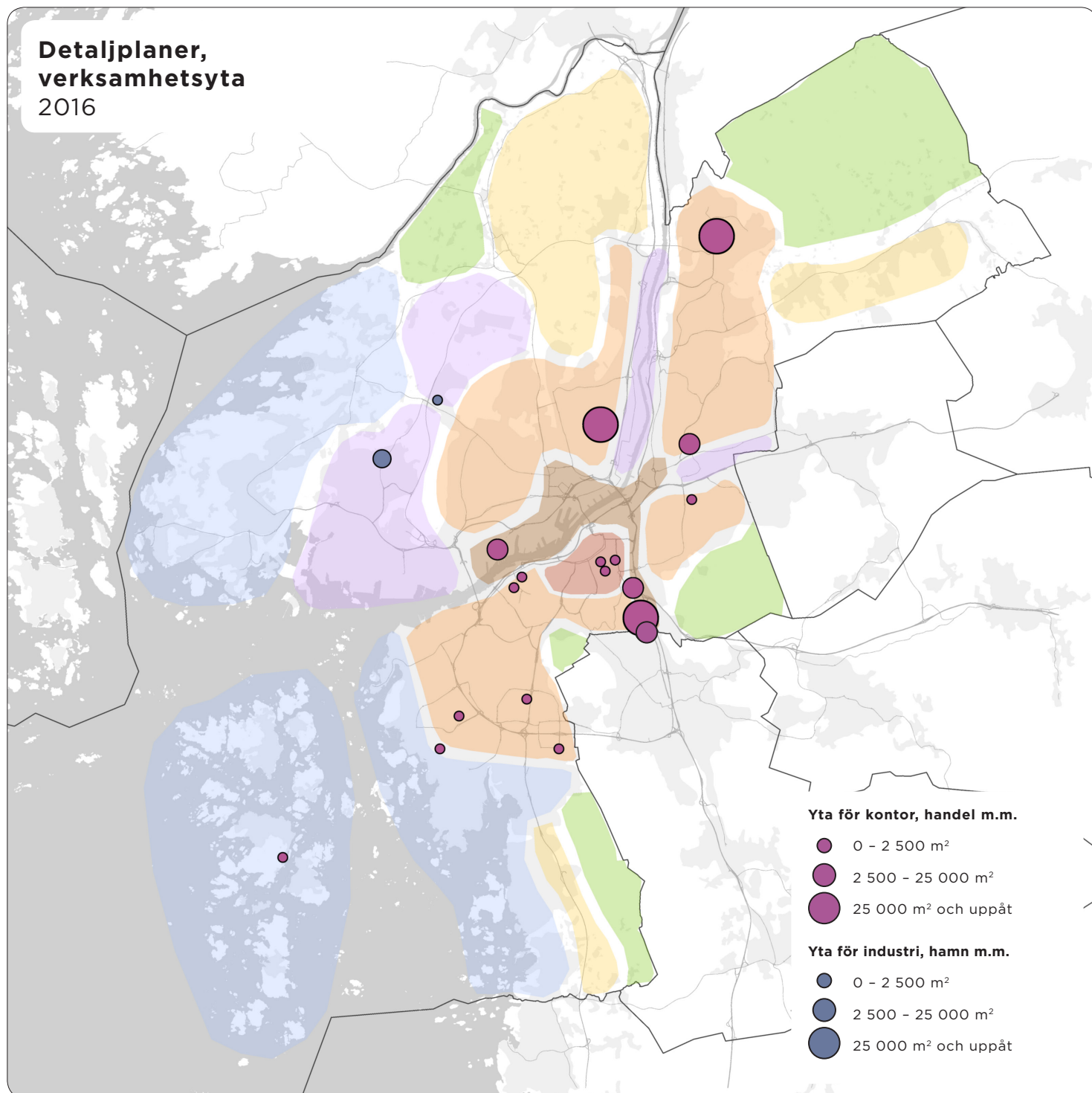
I statistik över årets planerade bostäder räknas inte programarbeten med, utan syns när de blir detaljplanlagda. I de tre godkända planprogrammen bedömdes att det i framtiden kan tillkomma totalt cirka 8 500-10 500 nya bostäder.

De tre största planerna är Säterigatan (1100 bostäder), Litteraturgatan (700) och söder om Fredriksdalsgatan (370). Totalt antogs sex planer med mer än 200 bostäder. Samtliga av dessa större bostadsplaner medger även verksamheter (blandstad).

I detaljplan för kv. Tändsticksfabriken upphävdes bostadsändamålet av länsstyrelsen efter antagande och den räknas därför inte som en bostadsplan i denna uppföljning. Byggnadsnämndens avsikt var att den skulle möjliggöra ytterligare 200-260 bostäder.

Av totalt 3 735 var 3 671 bostäder (cirka 98 %) lokaliserade i den redan byggda staden (innerstaden 3 %, förnyelseområden 49 % och mellanstaden 46 %). Förra året (2015) återfanns 94 % i den redan byggda staden och totalt 70 % i mellanstaden.

Detaljplaner, verksamhetsyta 2016

Totalt antogs 7 planer med verksamheter som huvudsakligt innehåll. Två av dessa tillåter störande verksamheter (industri), varav en i Sörred (Volvo) medger en större byggrätt inklusive kontor (20 000 m²). I övrigt anger planerna kontor, centrum, handel samt ej störande industri. Fyra var av administrativ karaktär.

Utöver ovanstående planer antogs 13 planer som medger blandstad, dvs bostäder och verksamheter. Samtliga 20 planer som innehåller verksamheter redovisas på kartan ovan, medan programarbeten syns i statistiken först när de blir detaljpanelagda. Kartan redovisar enbart ett urval av verksamhetstyper.

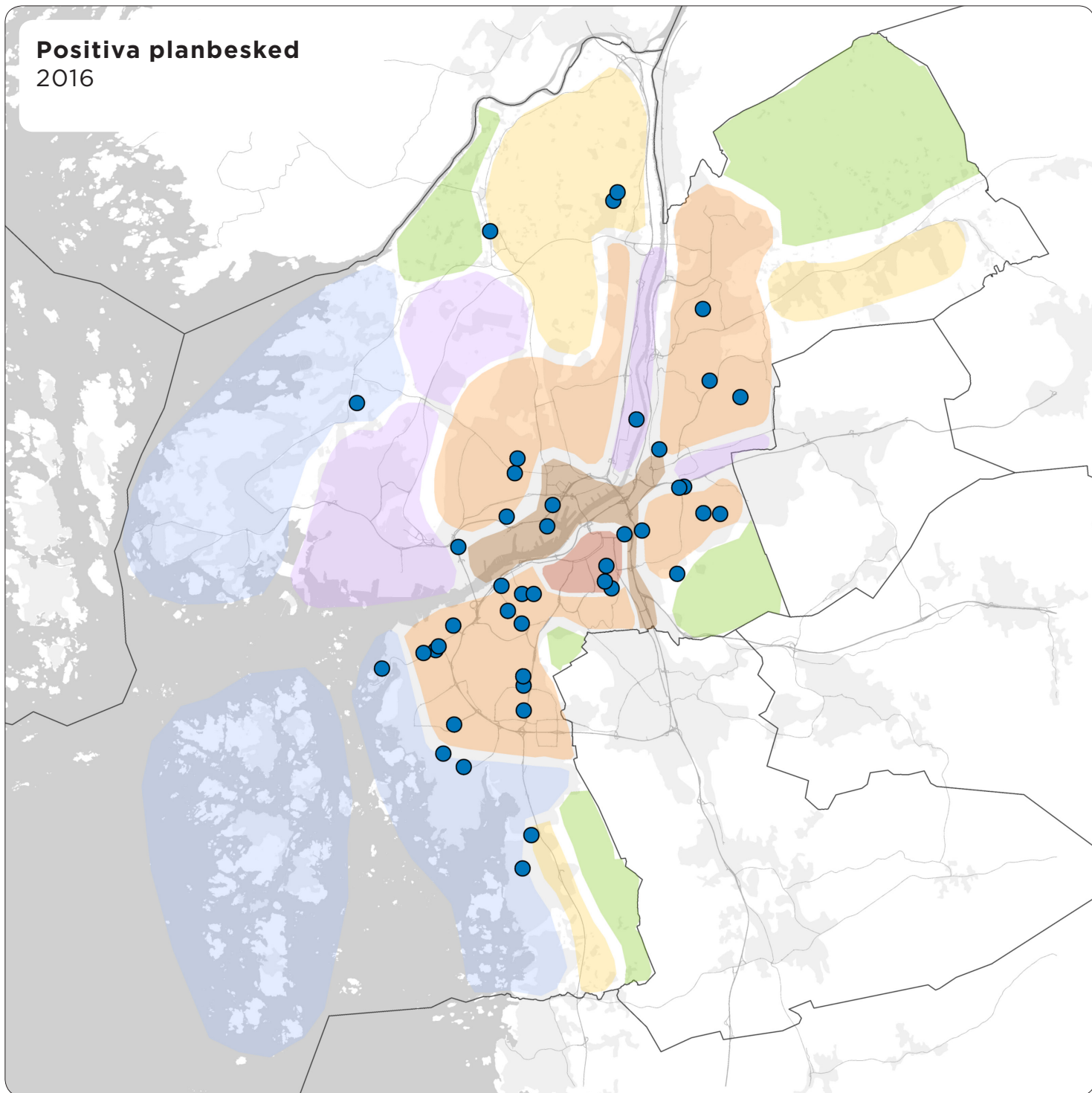
Totalt innehåller de antagna planerna cirka 226 500 m² verksamhetsyta (för kontor, handel, industri, service mm).

Överlag är planerna med olika typer av verksamheter lokaliserade i linje med översiktsplanens områdesvisa inriktningar.

Planen för skola och verksamheter vid Råvebergsvägen i Angered innehåller 100 000 m² verksamhetsyta inom befintliga byggrätter, med ändrad markanvändning till kontor, ej störande verksamheter och skola istället för industri. Planerna vid Litteraturgatan respektive söder om Fredriksdalsgatan utmärker sig med såväl stora verksamhetsytor som många bostäder.

Baserat på generella siffror om yta per sysselsatta inom olika näringsgrenar, kan de antagna planerna på sikt innebära cirka 3 500–8 800 nya arbetstillfällen.

Positiva planbesked 2016

Under 2016 beslutade byggnadsnämnden att bevilja planbesked i 43 ärenden. Dessa redovisas i kartan ovan. Samma år beslutade byggnadsnämnden att inte bevilja planbesked i 38 ärenden. Under 2016 inkom totalt 81 ansökningar om planbesked.

De beviljade planbeskeden är i de flesta fall (32 av 43) lokaliserade inom den redan byggda staden (innerstaden, förnyelseområdena och mellanstaden).

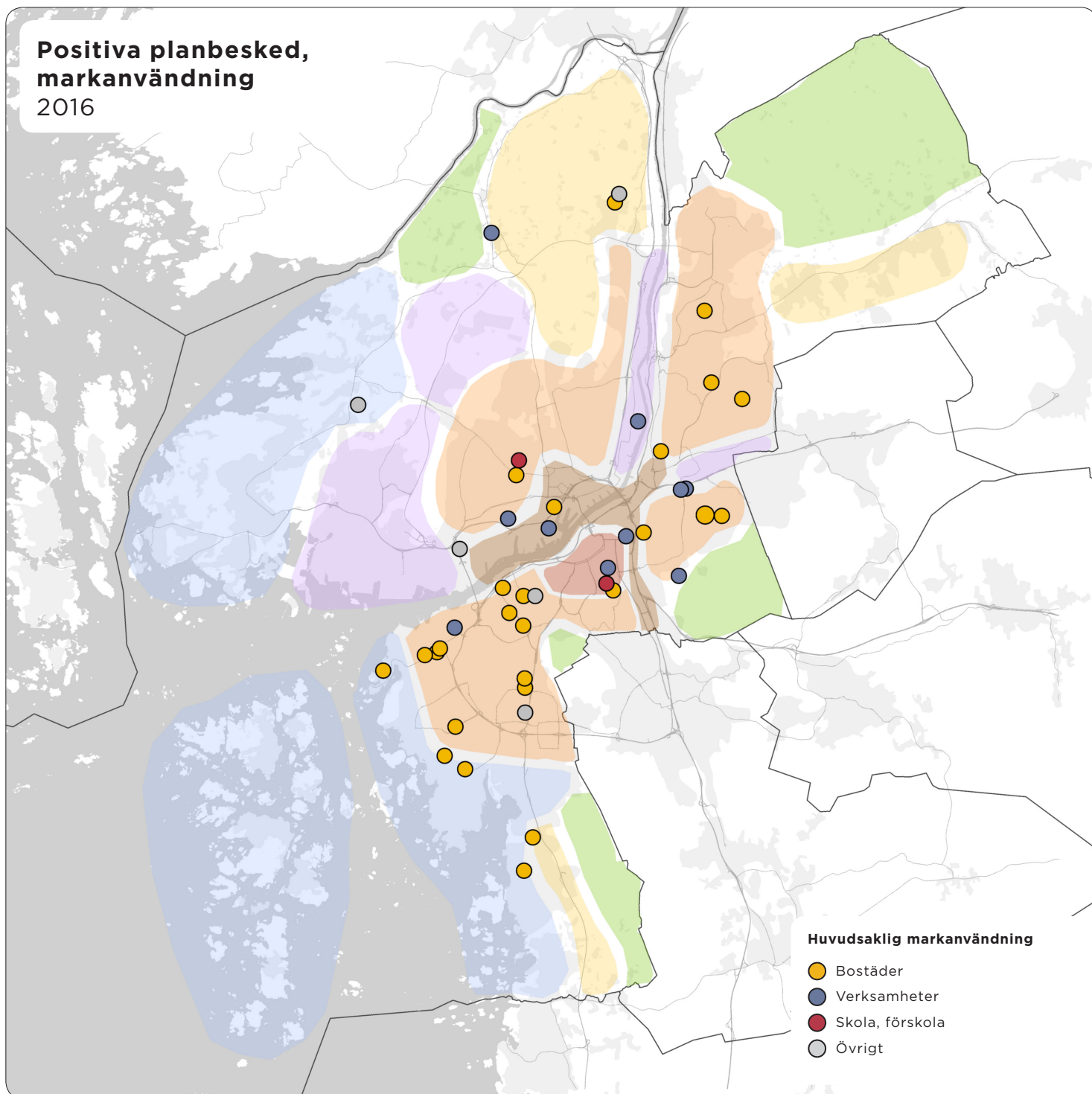
Undantagen finns i sydväst, där fyra planbesked är lokaliserade på gränsen mellan kustnära områden och mellanstaden respektive framtida utvecklingsområden. Det beviljades också tre planbesked i områden för framtida utveckling i norra delen av kommunen, där samtliga avser enklare planärenden.

Kartan visar också att ärendena överväger söder om Göta älv och Säveån: 28 av 43 beviljade planbesked är lokaliserade i dessa delar av staden.

De beviljade planbeskeden fördelar sig på översiktsplanens områdesvisa inriktningar enligt följande:

• Innerstaden	3 planbesked
• Förnyelseområden	4 planbesked
• Mellanstaden	27 planbesked
• Storindustri, hamn och logistik	1 planbesked
• Kustnära områden och skärgården	4 planbesked
• Framtida utvecklingsområden	4 planbesked
• Naturområden	0 planbesked

Positiva planbesked, markanvändning 2016

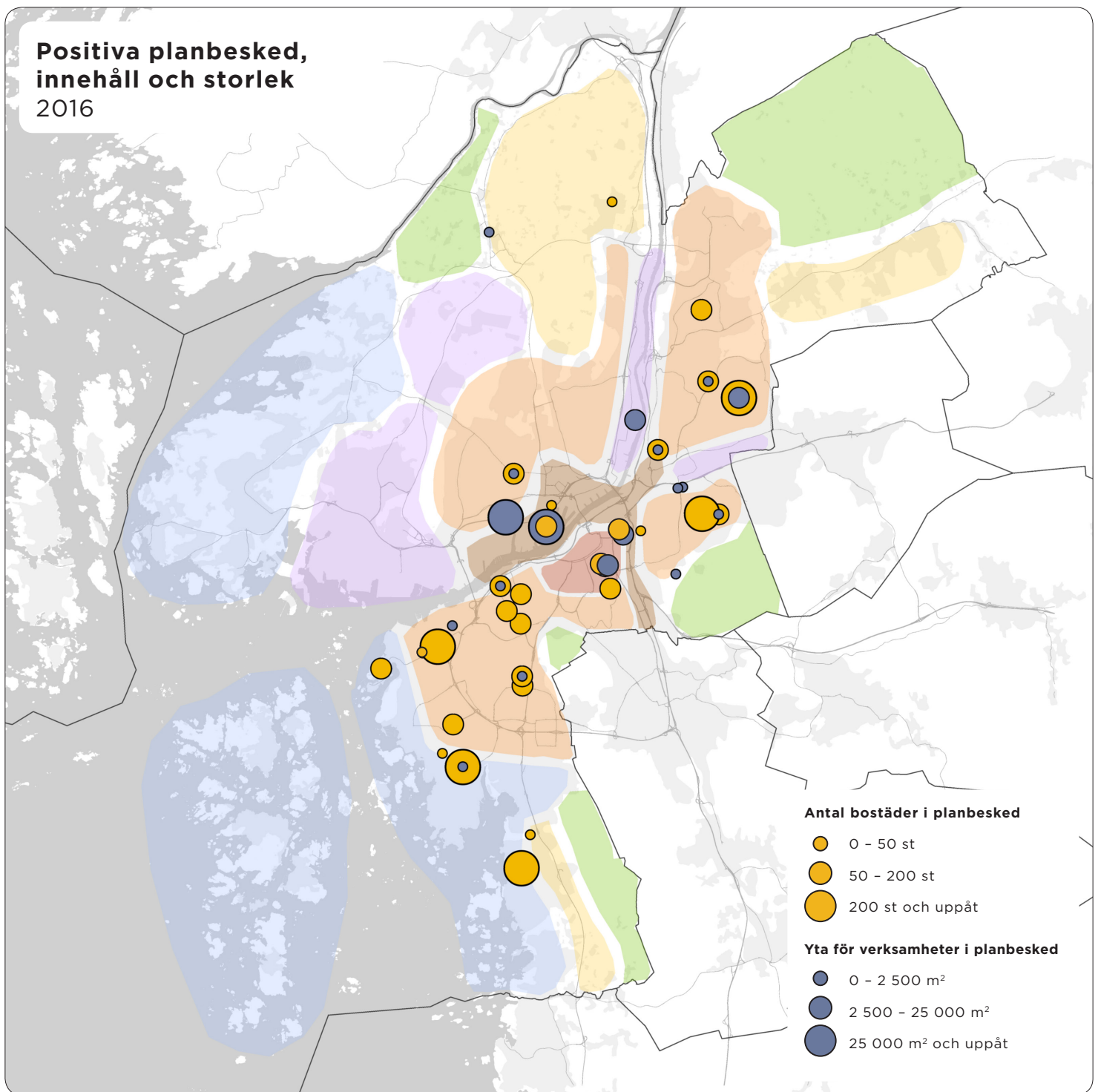
Innehållet i planbeskeden är övervägande bostäder, 29 av 43 ärenden innehåller bostäder. Det ska noteras att flera av ärendena syftar till att möjliggöra fler markanvändningar än den huvudsakliga.

Det är utifrån tillgängligt underlag vanskligt att göra en mer detaljerad kartering än ovanstående, t.ex. för att beslutet kring planbeskeden kan innehålla villkor som ska beaktas i själva planarbetet. Innehållet i varje ärende kan också förändras på vägen genom planeringsprocessen.

Två planbesked är för förskola respektive skolmatsal och tio planbesked har verksamheter som huvudsaklig markanvändning. Dessa är lokaliserade på ett sätt som bedöms vara i linje med översiktsplanens inriktningar.

Totalt innehåller sju av de positiva planbeskeden skola eller förskola. Platser kan komma att bedömas lämpliga för skola eller förskola även i övriga planer som har beviljats positivt planbesked.

**Positiva planbesked,
innehåll och storlek
2016**

Ovanstående karta redovisar antal bostäder respektive verksamhetsyta i m² i de positiva planbeskeden.

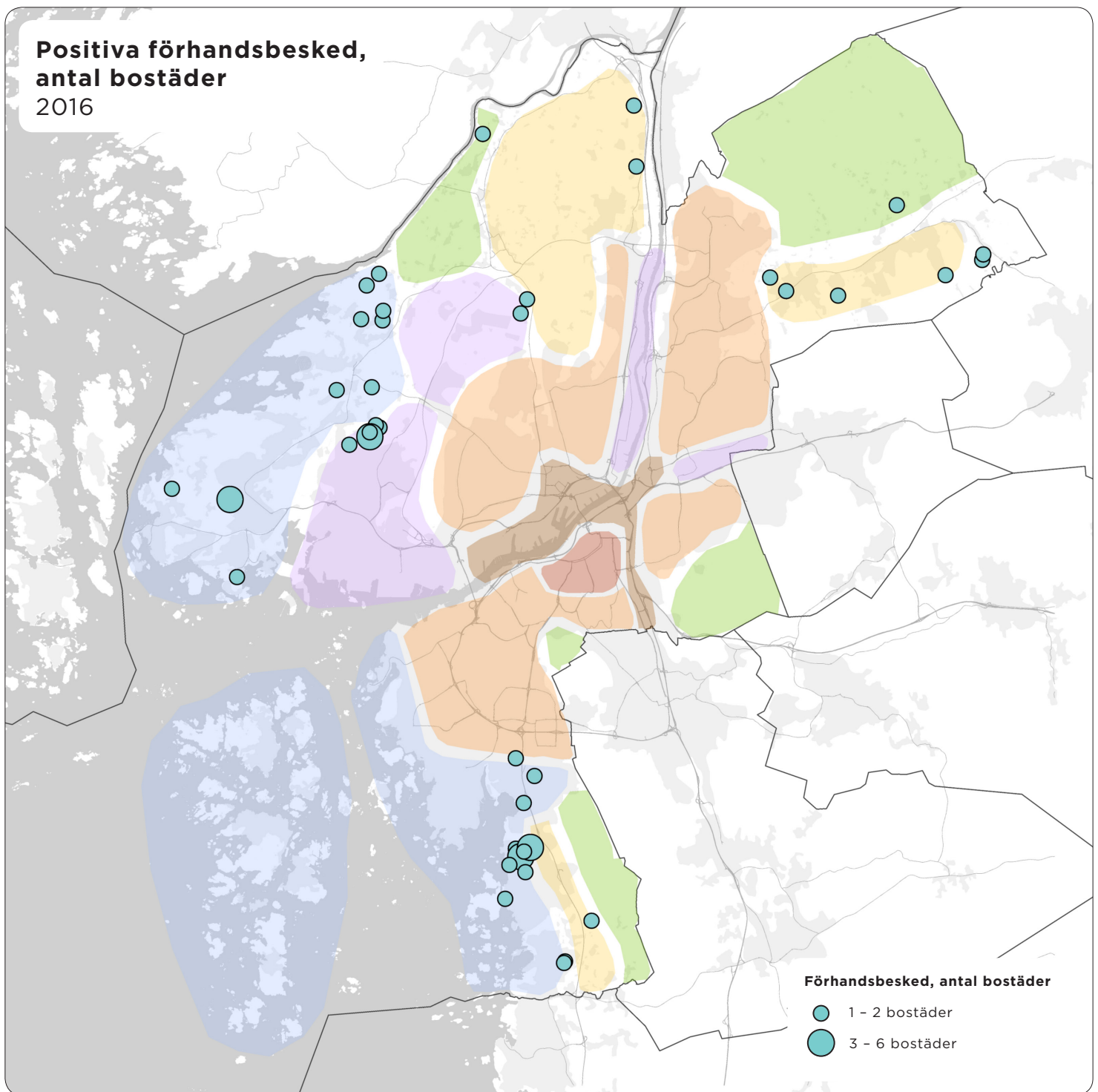
Planbeskeden som innehåller bostäder (totalt 29 st) syftar till att möjliggöra totalt cirka 3 300 bostäder. De större bostadsprojekten är lokaliserade inom den redan byggda staden, med några undantag i sydväst, där ett antal planbesked är lokaliserade i gränslandet mellan kustzonen och mellanstaden eller framtida utvecklingsområden.

Två av de fyra största planbeskeden avseende antal bostäder finns i sydväst: vid Åkeredsvägen i Önnered (340 bostäder) respektive norra Brottkärr (250 bostäder). Planbeskedet i Önnered ligger precis utanför gränsen till mellanstaden enligt UP.

Andra beviljade planbesked med stor andel bostäder syftar till utveckling i Bergsjön för att knyta samman Rymdtorget och Komettorget (700 bostäder), utveckling av Studiegången i Rosendal med studentbostäder, förskola och handbollsanläggning (280 bostäder) samt kompletteringsbebyggelse i Älvsborg (200 bostäder).

Planbeskeden för verksamheter (18 st) innehåller cirka 605 000 m² yta för verksamheter. Beroende på typ av verksamhet, skulle dessa ytor kunna innebära uppemot 20 000-30 000 nya arbetstillfällen. Två planbesked står för större delen av ytan: utveckling av Volvo Lundby (450 000 m²) samt kontor motsvarande cirka 2 000 arbetsplatser på Pumpgatan, Lindholmen (97 000 m²).

Positiva förhandsbesked, antal bostäder 2016

Totalt beviljades 40 förhandsbesked för bostäder under 2016. De flesta ärenden handlar enligt utdraget ur bygglovregistret om nybyggnation av enbostadshus, men det förekommer även ärenden med tvåbostadshus (4) och flerbostadshus (2). Ärendenas totala bostadsinnehåll är cirka 60 bostäder och vardera ärende innehåller från 1 till 3 hus. 36 ärenden innehåller 1-2 bostäder, medan 4 ärenden innehåller 3-6 bostäder.

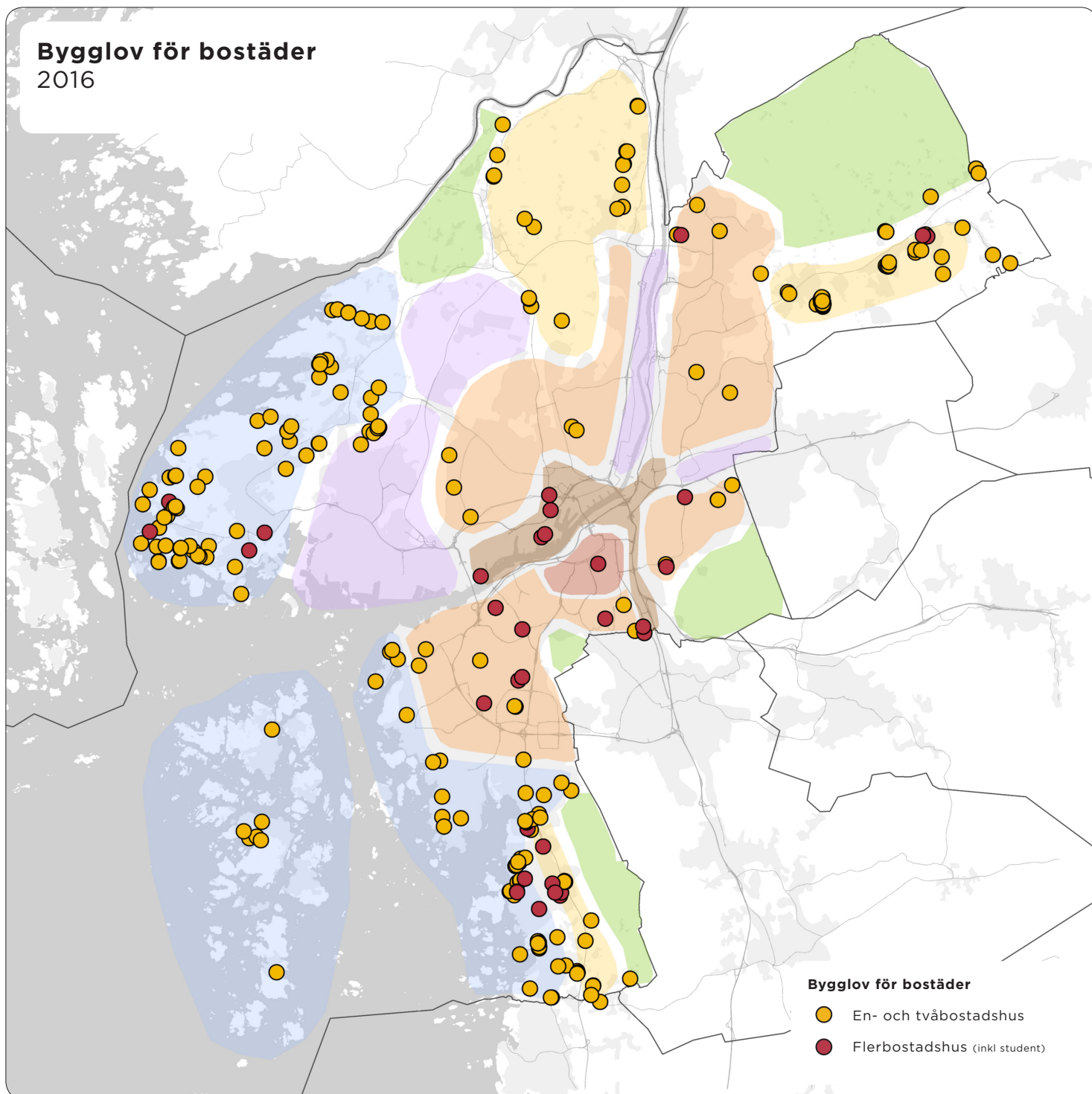
Nästan samtliga förhandsbesked är lokaliserade utanför planlagt område. Det finns dock osäkerheter kring karteringen av varje punkt i förhållande till planlagd mark, på samma sätt som det gör för bygglov för bostäder (se sid 25). Samtidigt tillämpas förhandsbesked i princip aldrig på mark som redan är planlagd, eftersom lokaliseringssprövningen då är gjord i planarbetet.

Sammanfattningsvis är det rimligt att anta att i stort sett alla positiva förhandsbesked är lokaliserade utanför planlagt område.

Den stora merparten av ärendena är lokaliserade i de kustnära områdena. Några förhandsbesked för bostäder återfinns inom områden för storindustri, hamn och logistik, men på gränsen till kustnära område. Kartan över förhandsbeskeden blir en del i den samlade bilden av exploateringstrycket på kustområdena.

Det finns också en del ärenden som är lokaliserade inom framtida utvecklingsområden. Ärendena är inte studerade i detalj och det kan finnas rimliga skäl till de positiva förhandsbeskeden, men det är värt att påtala risken för att de i större mängder och på sikt kan försvåra en framtida stadsutveckling i dessa områden.

Bygglov för bostäder 2016

Stadsbyggnadskontorets byggavdelning har gjort urvalet ur sitt ärendehanteringssystem. Kartan ovan redovisar de ärenden som beviljades bygglov för åtgärd som klassats som nybyggnad av en-, två- eller flerbostadshus samt studentbostadshus.

Totalt beviljades 261 bygglov för nybyggnad av bostadshus. 33 lov handlade om flerbostadshus och 228 lov om en- eller tvåbostadshus. Det finns osäkerheter i underlagsmaterialet kring hur många tillkommande bostäder som dessa bygglovärenden möjliggör.

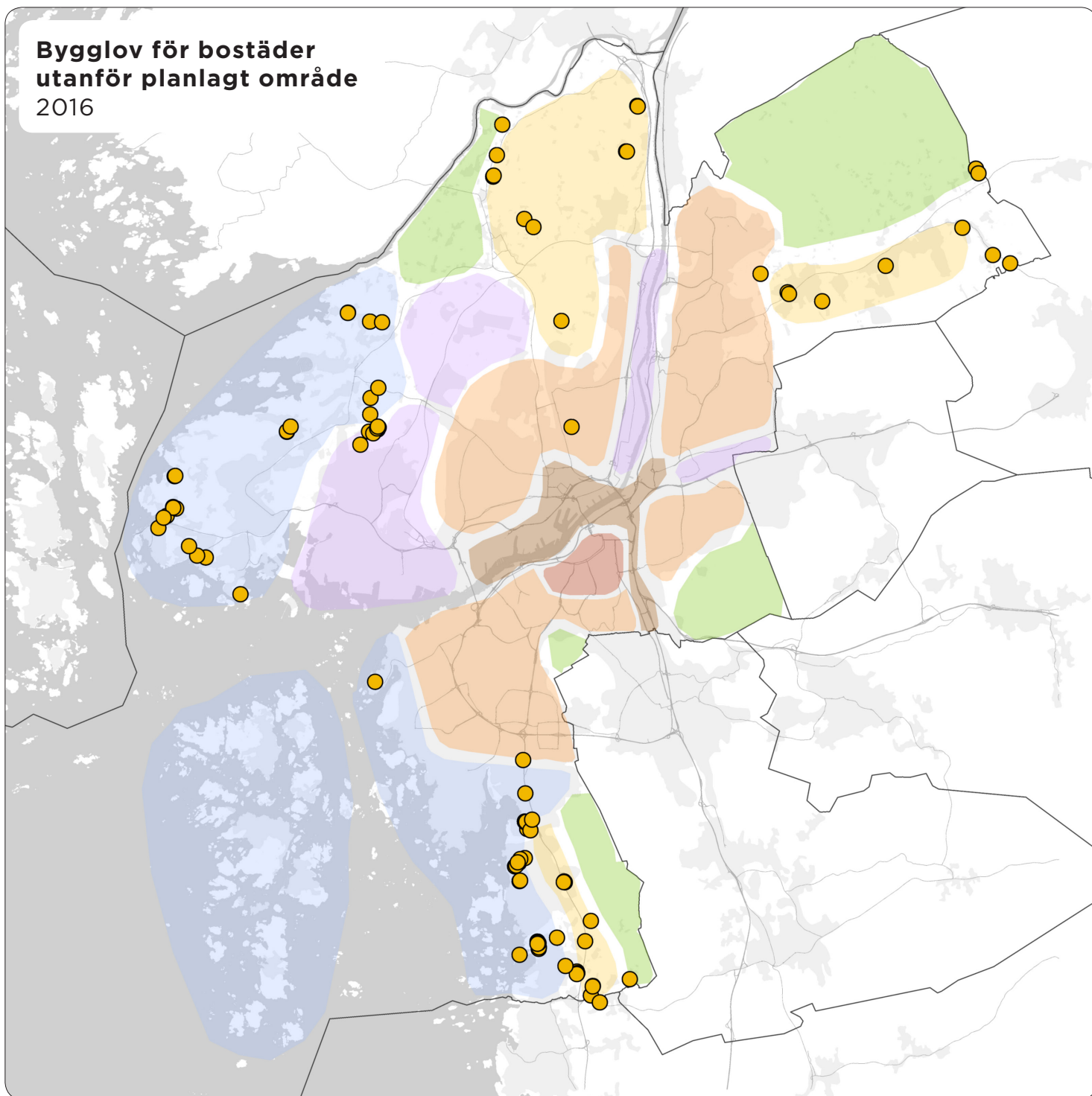
Cirka 40 st beviljade bygglov är lokaliserade inom den redan byggda staden (innerstaden, förnyelseområdena och mellanstaden). Resterande lov (cirka 220 st) ligger utanför dessa områden.

De beviljade byggloven är enligt kartan relativt tydligt koncentrerade till västra Hisingen och kustområdena innanför södra skärgården. Även i områdena kring Gunnilse och Olofstorp finns en koncentration av beviljade bygglov.

Byggloven för flerbostadshus är av förklarliga skäl främst lokaliserade i stadens mer centrala delar. Dessa ärenden innehåller dessutom rimligen flera bostäder per beviljat lov. Exakt hur många går inte att utläsa från underlagsmaterialet.

Bostäder med särskild service räknas inte i statistiken ovan, eftersom de klassas som verksamheter i ärendehanteringssystemet. Under 2016 beviljades bygglov för två BmSS med totalt elva bostäder.

Bygglov för bostäder utanför planlagt område 2016

Det stora flertalet bygglov för bostäder beslutas inom ramen för gällande planer, både äldre och nyare. I områden utan mer detaljerade planer är översiktsplanen ett av de underlag som ska ligga till grund för beslut kring lov.

Ovanstående karta visar de beviljade bygglov för nybyggnad av bostadshus som enligt en kartanalys är lokaliserade utanför områden med gällande planer.

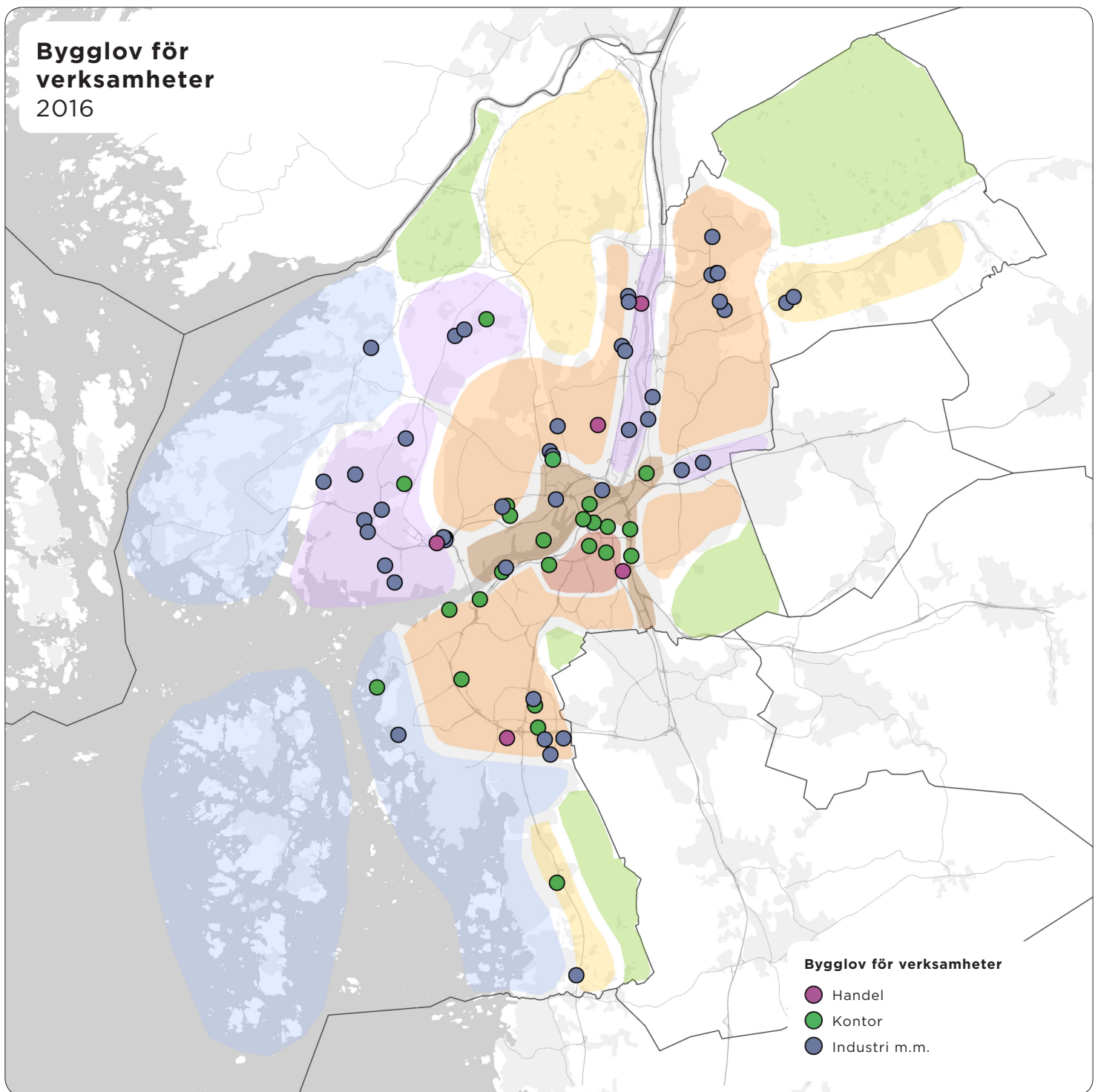
Kartan har osäkerheter i och med att bygglovärendena är karterade utifrån fastighetsbeteckning eller adresspunkt. För ärenden som är markerade utifrån den fastighetsbeteckning som lovet berör, finns en risk att punkten inte markerar ärendet exakt.

Detta gör att redovisningen av vilka lov som ligger innanför eller utanför planlagt område inte är 100 % tillförlitlig.

Vissa mönster kan dock ändå urskiljas. I kartan ovan finns 93 ärenden redovisade. De är även fortsatt koncentrerade till de kustnära områdena och i viss mån till de framtida utvecklingsområdena. Några bygglov för bostäder återfinns inom områden för storindustri, hamn och logistik och gränsar till kustnära område.

Det är svårt att dra några mer specifika slutsatser utan att studera ärenden mer i detalj och utan att ha ställt samman karteringen för flera år än enbart ett. En sådan analys har inte gjorts inom ramen för denna uppföljning.

Bygglov för verksamheter 2016

Stadsbyggnadskontorets byggavdelning har gjort urvalet ur sitt ärendehanteringssystem. Kartan ovan redovisar de ärenden som beviljades bygglov för åtgärd som klassats som ny- eller tillbyggnad av lokaler för verksamheter. Mindre tillbyggnader som exempelvis skärmtak mm ingår inte i urvalet.

Verksamheterna har delats upp i tre underkategorier: tyngre och störande industri (t.ex. lager, verkstad, logistik), kontor samt handel.

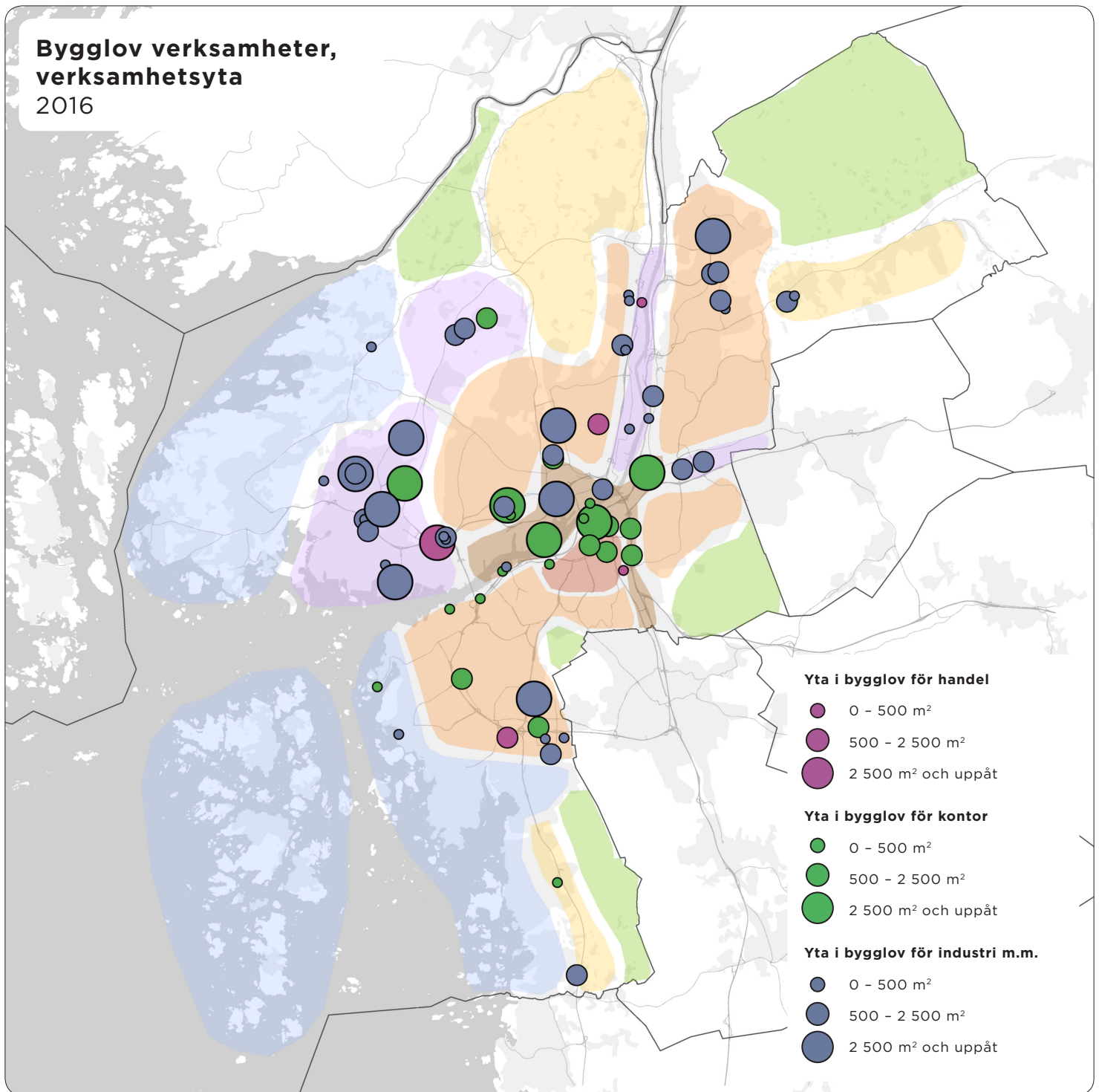
Totalt beviljades bygglov för ovanstående i 85 ärenden under 2016: 56 ärenden för lager, industri och verkstad, 24 ärenden för kontor och 5 ärenden för butiker och handel.

Byggloven omfattar ny- eller tillbyggd yta enligt nedanstående. Totalt summa är cirka 203 000 m²:

• Industri, lager, verkstad, logistik	113 500 m ²
• Kontor	82 000 m ²
• Handel, butiker	7 500 m ²

Byggloven för verksamheter har viss spridning inom den redan byggda staden samt i områdena för storindustri, hamn och logistik. Loven är lokaliserade på platser och med innehåll som bedöms vara i linje med översiktsplanens inriktningar för respektive område, med undantag för inslag av kontor och handel i områden för storindustri, hamn och logistik.

Bygglov verksamheter, verksamhetsyta 2016

Kartan ovan visar hur de beviljade byggloven för kontor, handel och industri m.m. fördelar sig utifrån hur många kvadratmeter tillkommande yta i ny- eller tillbyggnad respektive lov innehåller.

Några större symboler syns tydligt. För industri m.m. finns de spridda över stora delar av staden, såsom på Hisingen, i Högsbo-Sisjön och i Angered-Hjällbo. De i särklass största byggloven för industri mm avser lager- och logistikbyggnader i Kålsered söder om Björlandavägen (cirka 37 000 m²), respektive i Sörred (cirka 24 500 m²).

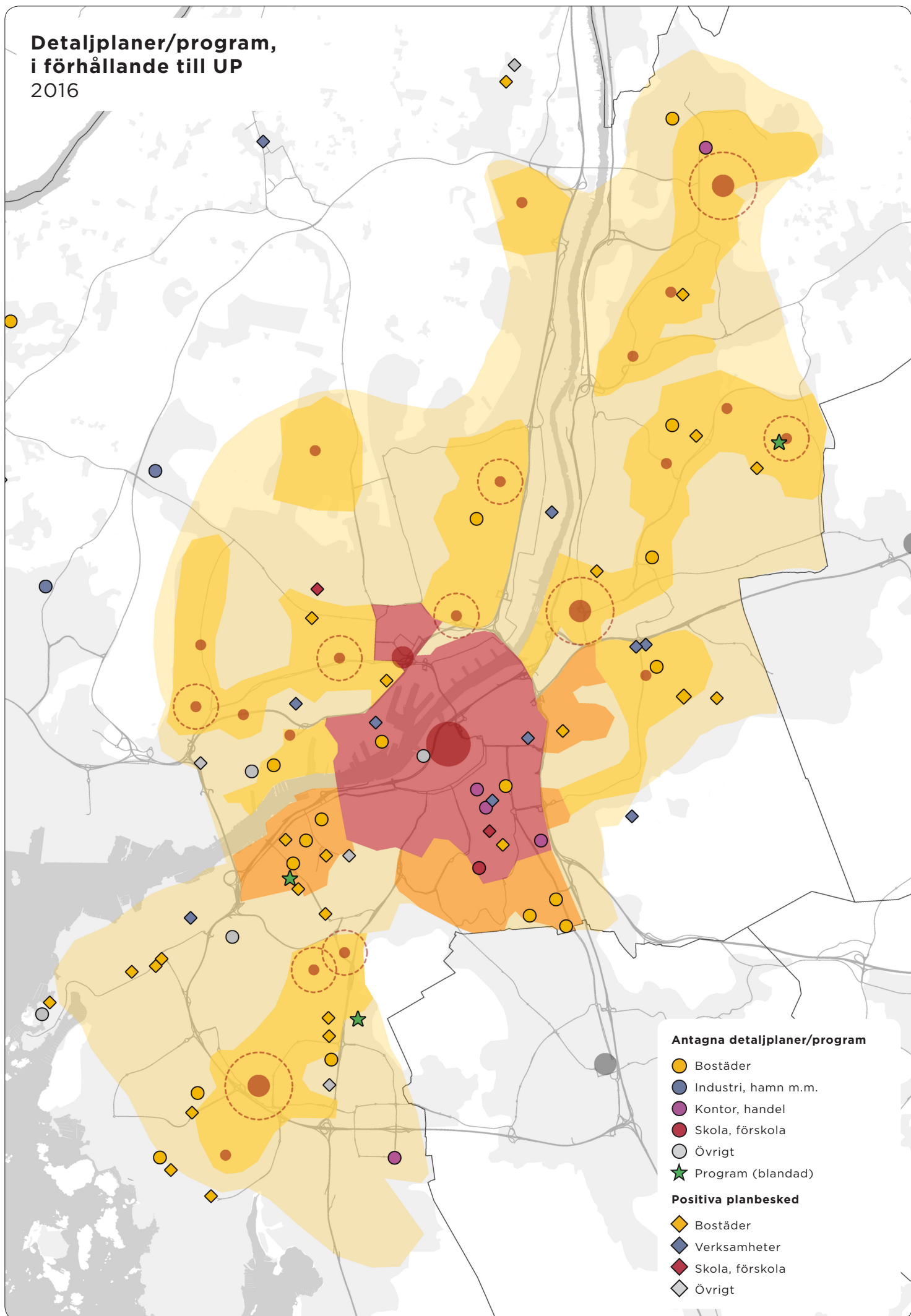
Samtliga beviljade bygglov för industri m.m. (totalt cirka 1 13 500 m²) skulle på sikt kunna innebära 500-700 nya arbetstillfällen.

För kontor är de större loven lokaliserade relativt centralt, med ett undantag för kontor i Sörred (cirka 13 500 m²). De största byggloven för kontor återfinns vid Regionens hus i centralenområdet (cirka 22 000 m² inklusive ändring av före detta Bergslagsbanans stationshus) och vid Gamlestadens nyttillkommande resecentrum (cirka 21 500 m² inklusive ytor för service).

Samtliga beviljade bygglov för kontor (totalt cirka 82 000 m²) skulle på sikt kunna innebära cirka 4 100 nya arbetstillfällen.

Det största lovet för handel medger nybyggnad av en byggvaruhandel vid Bräckemotet (cirka 5 500 m²). Samtliga bygglov för handel (totalt cirka 7 500 m²) skulle på sikt kunna innebära cirka 750 nya arbetstillfällen.

**Detaljplaner/program,
i förhållande till UP
2016**

UPPFÖLJNING MOT UP

Planering och planbesked

För andra året i rad innehåller uppföljningsrapporten en analys av antagna planer/program och positiva planbesked gentemot strategin för utbyggnadsplanering, UP. Strategin antogs av byggnadsnämnden i februari 2014 och är en konkretisering av översiktsplanen för mellanstaden.

Syftet med analysen är att se hur 2016 års planering förhåller sig till UP:s inriktningar. Metodiken är densamma som ovan redovisade uppföljning mot översiktsplanens områdesvisa inriktning: antagna planer/program och positiva planbesked läggs på samma karta som strategin för utbyggnadsplaneringen och en både kvantitativ och kvalitativ uppföljning görs.

Karteringen samt siffrorna nedan visar att mycket av det som har planerats och kommer att planeras är lokaliserat inom UP:s olika delar. Det svagt gula området på kartan motsvarar i stort sett översiktsplanens mellanstad.

Strategin för utbyggnadsplanering har funnits i tre år och börjar få genomslag. Under 2016 antogs planer med ett totalt sett större bostadsinnehåll jämfört med 2015, framförallt inom de prioriterade utbyggnadsområdena (1 434 bostäder år 2015), men även innanför UP som helhet (3 244 bostäder år 2015).

I sydvästra delarna av staden finns, liksom förra året, flera planer och planbesked för bostäder som är spridda i gränslandet mellan UP:s område och kustzonen. Här kan strategierna behöva tillämpas tydligare framöver.

STATISTIK	HELA STADEN	INNANFÖR UP
Antagna detaljplaner/program	38	29 (76 %)
Positiva planbesked	43	35 (81 %)
Bostäder i antagna planer	3 735	3 671 (98 %)
Bostäder i positiva planbesked	3 299	2 650 (80 %)
Verksamhetsyta m ² i antagna planer	226 460	203 060 (90 %)
<i>varav kontor och handel</i>	149 800	148 800 (99 %)
Verksamhetsyta m ² i positiva planbesked	605 418	592 569 (98 %)
DETALJPLANER	BOSTÄDER	VERKSAMHET
6 antagna planer inom UP:s prioriterade utbyggnadsområden	2 215	142 130
<i>varav noll inom 400/600 meter från utpekade tyngdpunkter/knutpunkter</i>	0	0
6 planer i den utvidgade innerstaden	718	40 460
7 planer inom Älvstaden och resten av centrum	215	17 800
7 planer i övriga mellanstaden	523	2 670
PLANBESKED	BOSTÄDER	VERKSAMHET
11 positiva planbesked inom UP:s prioriterade utbyggnadsområden	1 471	16 920
<i>varav noll inom 400/600 meter från utpekade tyngdpunkter/knutpunkter</i>	0	0
4 planbesked i den utvidgade innerstaden	226	1 900
5 planbesked inom Älvstaden och resten av centrum	404	120 000
15 planbesked i övriga mellanstaden	549	458 749

UPPFÖLJNING MOT MILJÖMÅLEN

Göteborgs Stad har beslutat om tolv miljö kvalitetsmål utifrån de nationella miljö kvalitetsmålen. Det finns sammanlagt 37 delmål. Miljöförvaltningen ansvarar för att följa upp målen och rapportera arbetet. Tidigare år har prognosen varit något dystert och exempelvis skrev miljöförvaltningen 2014 att man bedömde att inget av målen kunde nås inom tidsramen, som för de flesta är satt till 2020.

I 2016 års uppföljning av målen konstaterar miljöförvaltningen att ett flertal av målen är möjliga att nå inom tidsramen, om ytterligare åtgärder sätts in. Flera mål bedöms dock som mycket svåra eller omöjliga att nå inom tidsramen. Bara ett fåtal delmål bedöms möjliga att nås inom tidsramen, utan att kräva ytterligare åtgärder.

Stadsbyggnadskontoret ska i detaljplanebeskrivningen redovisa hur miljö målen påverkas av planen. Till hjälp i bedömningen finns ett handläggargstöd (miljö målsmatris), som ska underlätta bedömningen av vilken inverkan respektive plan har på de tolv miljö målen.

I de detaljplanearbeten som bedöms få betydande miljö påverkan och som därför ska miljö bedömas, ska en miljö konsekvensbeskrivning upprättas. I MKB redovisas hur miljö målen påverkas av det detaljplanen tillåter.

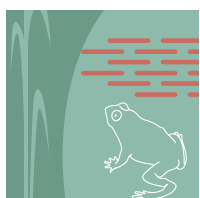
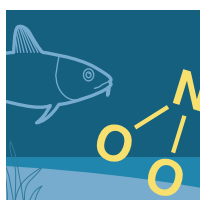
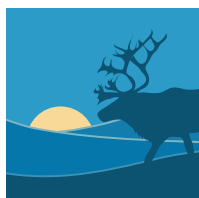
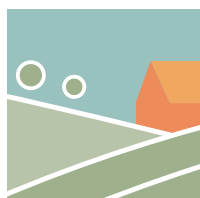
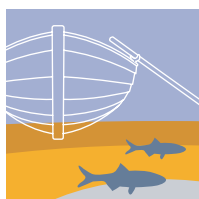
Av de 35 antagna planerna var det två som bedömdes innebära betydande miljö påverkan enligt behovsbedömningen. Dessa planer har miljö bedömts och MKB har upprättats. Planerna var:

- Detaljplan för järnvägstunnel och bostäder vid Säterigatan
- Detaljplan för järnvägstunnel under Krokängsparken

Avseende Programmet för Fixfabriksområdet kan det inte uteslutas att det kan innebära betydande miljö påverkan med avseende på kulturmiljön. Frågan om MKB ska därför utredas vidare i kommande detaljplaner.

22 planer och ett program har bedömts inte innebära betydande miljö påverkan, men där en kortfattad beskrivning av konsekvenserna ändå finns med i planbeskrivningen tillsammans med en beskrivning av hur planerna förhåller sig till miljö målen.

11 planer och ett program, företrädesvis mindre planer (bygglovplaner etc.), har bedömts inte innebära betydande miljö påverkan. I dessa planer finns heller ingen bedömning av hur planerna förhåller sig till miljö målen.

Bedömning

Uppföljningen av miljö kvalitetsmålen är inte helt enkel och det är svårt att dra några långtgående slutsatser kring detaljplaneringens påverkan på möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsmålen.

I flertalet av planerna finns en rubrik som behandlar miljö målen, vilket är positivt. Hur ingående bedömningen redovisas skiljer sig dock åt mellan planerna, vilket gör det svårt att på ett konsekvent sätt följa upp detaljplaneringens påverkan på miljö målen. I vissa planer presenteras konsekvenserna för var och en av miljö målen och i andra fall finns enbart en sammanfattande bedömning av planens generella påverkan på samtliga miljö mål. Ofta saknas en tydlig gradering av påverkan på miljö målen och bara i ett fåtal planer anges det om påverkan bedöms bli stor eller liten. Å andra sidan kan en alltför exakt bedömning bli missvisande då det finns en viss mån av osäkra faktorer i en detaljplan, även efter att den blivit antagen.

Planhandläggarna har en miljö målsmatris som hjälper i att bedöma planens påverkan på miljö målen, men om denna används eller inte framgår inte av planbeskrivningarna. För att kunna få en mer rättvisande bild av planernas påverkan på miljö målen kan det finnas ett behov av tydligare riktlinjer och verktyg som en hjälp för planhandläggaren. En annan möjlighet är att låta planerna konsekvensbedömas av någon annan än planhandläggaren, för att få en mer oberoende bedömning. Detta är givetvis en resursfråga, men kan vara ett sätt att göra bedömningarna mer relevanta.

Det är viktigt att visa på de målkonflikter som kan finnas i planarbetet och att tydligt beskriva vilka avvägningar som gjorts kring detta. Med en samlad bild kring hur planeringen med- eller motverkar till att uppfylla miljö målen kan staden kraftsamla kring åtgärder eller kreativa idéer för hur man kan lösa målkonflikterna som uppstår i stadsutvecklingen.

Frågan om hur detaljplanernas påverkan på miljö målen kan och ska följas upp behöver diskuteras och processerna ses över och eventuellt förändras.

Överlag förmedlar detaljplanernas uppföljning av miljö målen en mer positiv bild än den övergripande bedömningen i miljö förvaltningens uppföljning av målen. Detta är en tendens som känns igen även från tidigare år. De positiva slutsatserna från miljö målsbedömningen kan till viss del bero på att en majoritet av de antagna planerna berör bebyggelse i mellanstaden med god tillgång till kollektivtrafik. Enligt miljö målsmatrisen bidrar det till en positiv inverkan på målen *Begränsad klimatpåverkan*, *Frisk luft* och till viss del *God bebyggd miljö*. Detta kan relateras till att staden har uppnått delmålet *Minskade utsläpp av kväveoxider till luft*, som löpte ut år 2015. Flera av de delmål som i miljö målsuppföljningen bedöms som svåra att nå berör å andra sidan faktorer som sällan kan kopplas direkt till planarbetet.

Bostadsbyggandet i Göteborg 2016

Färdigställda bostäder

Under 2016 färdigställdes 2 680 bostäder varav 2 401 i nybyggda hus. Nybyggnationen fördelar sig på 414 småhus, 1 535 lägenheter i flerbostadshus (1 221 bostadsrätter och 314 hyresrätter) och 452 specialbostäder, varav 417 studentbostäder.

Färdigställda bostäder, 2014-2016

	2014	2015	2016
Småhus	237	240	414
Flerbostadshus, totalt	1 470	1 826	1 535
Bostadsrätt	799	1 215	1 221
Hyresrätt	671	611	314
Specialbostäder, totalt	86	232	452
Gruppbofastäder	28	25	35
Studentbostäder	58 ¹	207	417 ²
Äldrebofastäder	-	-	-
Nybyggnad, totalt	1 793	2 298	2 401
Ombyggnad	224	255	279
Totalt	2 017	2 553	2 680

¹Tidsbegränsat bygglov ²Varav tidsbegränsat bygglov 394 bostäder

Jämfört med 2014 och 2015 har fler småhus, fler studentbostäder och färre hyresrätter färdigställt. Totalt sett ökade antalet färdigställda bostäder från 2 553 bostäder under 2015 till 2 680 bostäder under 2016.

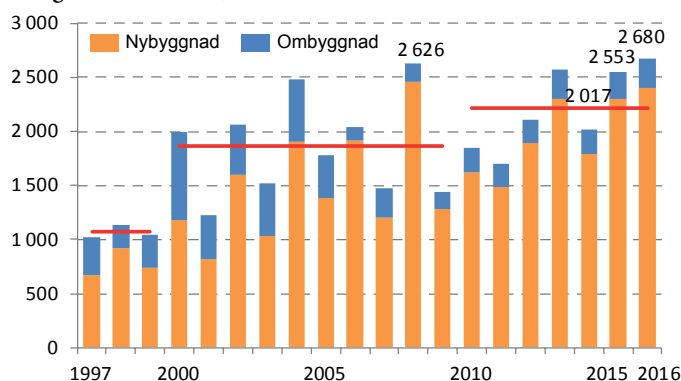
De färdigställda bostäderna var under 2016 jämnare fördelade mellan stadsdelarna än under föregående år. Flest bostäder färdigställdes i stadsdelen Lundby där 896 bostäder färdigställdes genom ny- eller ombyggnad.

Färdigställda bostäder per stadsdel, 2014-2016

Stadsdel	2014	2015	2016
Lundby	656	1 114	896
Centrum	130	396	302
Askim-Frölunda-Högsbo	258	301	290
Östra Göteborg	319	212	286
Västra Göteborg	95	52	255
Örgryte-Härlanda	71	23	254
Västra Hisingen	226	169	149
Norra Hisingen	114	98	108
Angered	12	33	101
Majorna-Linné	136	155	39
Totalt	2 017	2 553	2 680

Det färdigställdes fler bostäder under 2016 än något år de senaste 20 åren vilket visas i diagrammet. Det är även det högsta antalet sedan miljonprogrammet avslutades i mitten på 1970-talet. Sedan 2010 har i genomsnitt ca 2 210 bostäder per år färdigställts genom ny- eller ombyggnad, det kan jämföras med ca 1 860 bostäder per år under perioden 2000 till 2009.

Färdigställda bostäder, 1997-2016

Påbörjade bostäder

Under 2016 påbörjades byggande av 2 800 bostäder, varav 2 574 i nybyggda hus. Det påbörjades 352 småhus, 2 041 lägenheter i flerbostadshus (1 347 bostadsrätter och 694 hyresrätter) och 181 specialbostäder.

Påbörjade bostäder, 2014-2016

	2014	2015	2016
Småhus	236	397	352
Flerbostadshus, totalt	1 957	2 013	2 041
Bostadsrätt	1 473	1 651	1 347
Hyresrätt	484	362	694
Specialbostäder, totalt	294	290	181
Gruppbofastäder	33	29	25
Studentbostäder	261 ¹	261 ²	156 ³
Äldrebofastäder	-	-	-
Nybyggnad, totalt	2 487	2 700	2 574
Ombyggnad	135	334	226
Totalt	2 622	3 034	2 800

Varav tidsbegränsat bygglov, 54 bostäder¹, 238 bostäder² och 156 bostäder³

Färre bostäder påbörjades under 2016 än under 2015, 3 034 bostäder, men fler än under 2014, 2 622 bostäder. De senaste tre åren är de år under 2000-talet då flest bostäder påbörjats.

Flest bostäder påbörjades i stadsdelen Centrum, 837 bostäder. Det är första året sedan 2009 som Lundby inte är den stadsdel där flest bostäder påbörjas.

Påbörjade bostäder per stadsdel, 2014-2016

Stadsdel	2014	2015	2016
Centrum	351	497	837
Lundby	1 015	802	573
Askim-Frölunda-Högsbo	264	452	343
Angered	18	61	272
Örgryte-Härlanda	148	378	239
Majorna-Linné	176	62	188
Norra Hisingen	187	60	158
Västra Hisingen	188	182	137
Västra Göteborg	42	261	53
Östra Göteborg	233	279	-
Totalt	2 622	3 034	2 800

Pågående bostäder

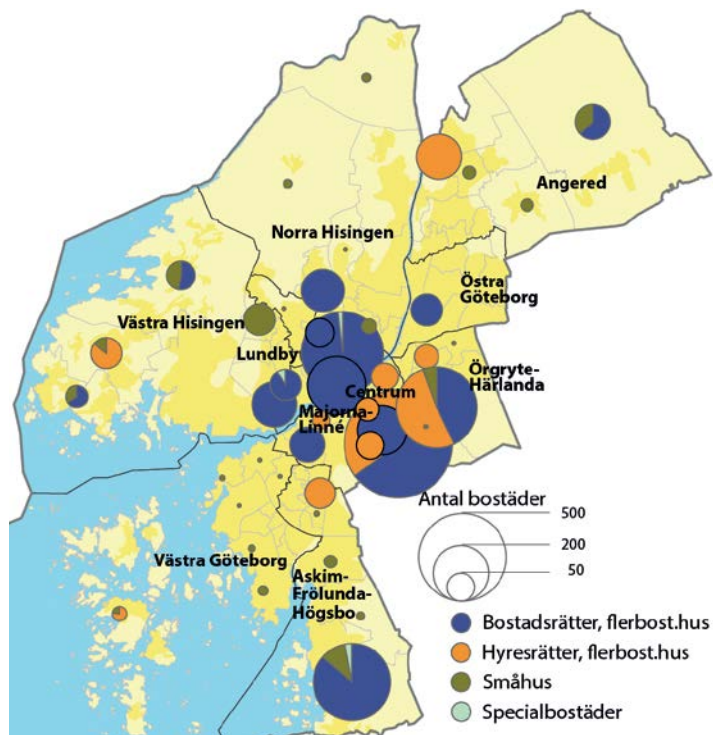
Vid slutet av 2016 pågick nybyggnation av 3 665 bostäder. Det är bostäder som påbörjades under 2016, eller tidigare, men som ännu inte är färdigställda.

Pågående bostäder i nybyggda hus, 31 december 2016

Småhus	289
Flerbostadshus, bostadsrätt	2 422
Flerbostadshus, hyresrätt	929
Specialbostäder	25
Totalt	3 665

Kartan visar den pågående nybyggnationen vid årsskiftet fördelad på Göteborgs primärområden. Flest bostäder byggs i Krokslätt i stadsdelen Centrum (bostadsrätter, hyresrätter och småhus), Kvillebäcken i Lundby (bostadsrätter och specialbostäder) och i Kärralund (Örgryte Torp), i Örgryte-Härlanda (bostadsrätter, hyresrätter och småhus).

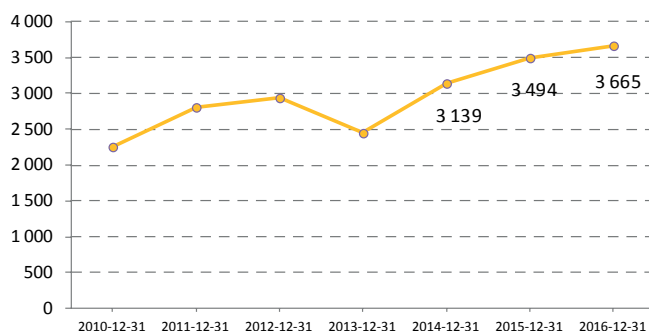
Pågående bostäder i nybyggda hus per primärområde, 31 dec. 2016

Pågående bostäder de senaste åren

Den pågående nybyggnationen av bostäder vid slutet av 2016 jämförs i diagrammet med antalet pågående bostäder vid de senaste årsskiftena. Förutom en nedgång vid årsskiftet 2013/2014 har antalet pågående bostäder ökat stadigt sedan slutet av 2010.

Pågående bostäder i nybyggda hus, 31 dec. 2010 – 31 dec. 2016

RIKSINTRESSEN OCH PLANERINGSUNDERLAG

Till skillnad från rapportens andra delar, är inte följande listor och beskrivningar strikt avgränsade till 2016. Vi har valt att samla information från flera källor och från tidigare års uppföljningsrapporter. Samma information kan därför återkomma flera år i rad.

Här följer en sammanställning av intressant och användbart planeringsunderlag som har koppling till översiktlig och detaljerad planering. Tanken är att du som läsare här ska hitta material som kan användas som underlag vid planering, bygglovgivning, utredningar m.m. Redovisningen gör dock inte anspråk på att vara heltäckande, utan den ska ses som en av flera kunskapskällor.

Genomgången av status kring riksintressena har Länsstyrelsen i Västra Götaland bidragit med, liksom det mesta av det regionala och nationella underlagsmaterialet.

Länsstyrelsen har också sammanställt regionalt och nationellt planeringsunderlag i en omfattande publikation som heter »Sammanfattande redogörelse för Västra Götalands län 2016 – översiktsplanens aktualitet och planeringsunderlag«. Läs mer på www.lansstyrelsen.se/vastragotaland.

ÖP, fördjupningar och tillägg

Den 14 september 2017 gav kommunfullmäktige byggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan. Översiktsplan för Göteborg och Mölndal – fördjupning för Mölndalsåns dalgång godkändes av byggnadsnämnden i december 2016 och antogs i kommunfullmäktige i april 2017.

Följande arbeten med fördjupningar av översiktsplanen pågår:

- Fördjupning för Torsviken och västra Arendal, Torslanda. Samråd har genomförts.
- Tematiskt tillägg för vatten och klimatanpassning. Samråd skedde under 2016.

Lagar, regler och förordningar

Ändring i plan- och bygglagen

Ändringar i plan- och bygglagen (2014:900 och 2014:902) trädde i kraft 1 respektive 2 januari 2015. Ändringarna bygger på proposition 2013/14:126 samt proposition 2013/14:128. Läs mer på www.notisum.se.

Havsplanering

Sedan 1 september 2014 finns en lagparagraf i miljöbalkens fjärde kapitel (4 kap 10 §) som säger att det ska finnas tre havsplaner. En för Västerhavet, en för Östersjön och en för Bottniska viken. Läs mer på Havs- och Vattenmyndighetens hemsida, www.havochvatten.se.

Strandskydd

En översyn av utvidgat strandskydd har genomförts i länet under 2016, efter att regeringen i juni 2016 upphävde Länsstyrelsens tidigare beslut från 2014. Efter 2016 års översyn och remissomgång, har Länsstyrelsen i januari 2017 fattat ett nytt strandskyddsbeslut för bl.a. Göteborgs Stad. Beslutet har i skrivande stund inte vunnit laga kraft.

Riksintressen

Riksintresse för kommunikation

Trafikverkets aktuella beslut om anspråk på områden av riksintresse för kommunikationer är daterat 2013-02-20. Detta gäller för riksintressena allmänt samt för väg, järnväg och sjöfart, farled.

Se även Länsstyrelsens digitala kartunderlag med regionalt underlagsmaterial eller på www.trafikverket.se.

Riksintresse för kommunikation: järnväg

I processen att flytta funktionen kombiterminalen vid Gullbergsvass till Göteborgs hamn, kommer den nya platsen i Göteborgs hamn att pekas ut som planerad anläggning av riksintresse enligt 3 kap 8 § miljöbalken, genom ett beslut av Trafikverket. När terminalen vid Gullbergsvass har tagits ur bruk kommer Trafikverket att dra tillbaka sitt riksintresseanspråk för terminalen i Gullbergsvass. Ett samrådsförfarande angående omlokaliseringen har nyligen avslutats.

Riksintresse för kommunikation: luftfart, bullerpåverkat område

Trafikverkets ska under 2017 utreda behovet av flygkapacitet i Göteborg. I den utredningen ska behovet av Säve flygplats klargöras. Därefter kan beslut fattas om riksintresset ska strykas eller avgränsas och preciseras.

I nuläget är flygplatsen nedlagd, men riksintresset finns fortfarande kvar. För området finns planer på att stärka och bevara 112-verksamhet och allmänflyget samt utveckla motorburen verksamhet. Fortsatt dialog får ske mellan Trafikverket och Göteborgs Stad.

Riksintresse för kommunikation: sjöfart, hamn

Med anledning av pågående planering för ändrade verksamheter inom och i närheten av hamnen har Trafikverket uppdaterat delar av preciseringen för riksintresset Göteborgs hamn. Förändringarna beslutades 2016-12-12 och gäller för Kvillepiren och Frihamnen.

Trafikverkets ställningstagande är att vare sig Kvillepiren eller Frihamnen längre har några unika förutsättningar som är av avgörande betydelse för den framtida utvecklingen av Göteborgs hamn. Hamnfunktionerna som funnits vid Kvillepiren och Frihamnen kan tillgodoses i andra delar av hamnen. Områdena uppfyller inte nu gällande kriterier för utpekande av riksintresse för hamndel. Trafikverkets ställningstagande är därför att Kvillepiren och Frihamnen inte längre ingår i riksintresset för Göteborgs hamn. Beslutet och underlaget finns tillgängligt via Trafikverkets hemsida eller Länsstyrelsens digitala kartunderlag.

Riksintressepreciseringen för Göteborgs hamn som togs fram 2009 gäller fortfarande som underlag tillsammans med Trafikverkets beslut om revidering av riksintresset.

Riksintresse för kommunikation: sjöfart, djupt och skyddat läge

Inget nytt underlag.

Riksintresse för industriell produktion

Området vid Göteborgs hamn vid utloppet av Göta Älv, Göteborgs Stad, är utpekade som riksintresse för industriell produktion av Tillväxtverket. Tillväxtverket avvaktar översyn och preciseringar av områden för industriell produktion tills dess att Riksintresseutredningens förslag beslutats. Läs mer på www.tillvaxtverket.se.

Riksintresse för yrkesfisket: fiskhamnar och yrkesfisket: havsområde

Inget nytt underlag.

Riksintresse för energidistribution: naturgasledning

Inget nytt underlag.

Riksintresse för dricksvattenförsörjning

För att stärka och tydliggöra vattenförsörjningsintresset i samhällsplaneringen har Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) 2016-09-16 pekat ut områden och anläggningar som är av riksintresse för vattenförsörjningen. Göteborgs Stads dricksvattenanläggningar (Göta älv och Delsjöarna samt Rådasjön som reservvattentäkt) är utpekade som riksintresse. Mer information finns på www.havochvatten.se.

Riksintresse för kulturmiljövården

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har tagit fram en handbok för kulturmiljövårdens riksintressen 2014-06-23. Handboken är främst ett stöd till länsstyrelserna i deras arbete med rådgivning, planer och prövningar. Den kan även med fördel användas av kommunernas handläggare av planer och bygglov samt konsulter som arbetar med kulturhistoriska utredningar och underlag. Handboken finns att hämta på www.raa.se.

Riksintresse för naturvården och Natura 2000

Inget nytt underlag.

Riksintresse för friluftslivet

Länsstyrelsen lämnade 28 februari 2014 in sina, och kommunernas, förslag till ändringar till Naturvårdsverket. I april 2016 meddelade Naturvårdsverket att 15 områden av riksintresse för friluftslivet i Västra Götaland av de totalt 27 reviderade har godkänts. För Göteborgs Stad har ett reviderat riksintresse för friluftsliv beslutats (Delsjöområdet). Fler beslut väntas under 2017. För aktuell värdebeskrivning, se www.naturvardsverket.se

Riksintresse för avfallshantering

Inget nytt underlag.

Riksintresse för totalförsvaret: bullerpåverkat område

Totalförsvaret kom under 2010 ut med en uppdatering av listan över intressen och riksintressen för totalförsvarets militära del. Under 2012 var listan med precisering av kunskapsunderlaget ute på remiss. Försvarsmakten har den 16 september 2013 tagit beslut om komplettering till beslut om redovisning av Försvarsmaktens intressen och riksintressen för Totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § miljöbalken; Försvarsmaktens högkvarter, 2010-02-14, inklusive revidering 2013 av lista över riksintressen. Ytterligare en revidering har gjorts i mars 2015. I 2015 års redovisning av riksintressen samt områden av betydelse för totalförsvaret har inga nya, öppet redovisade, riksintressen tillkommit, men vissa förändringar har skett i formuleringar om riksintressets värden.

En uppdatering av riksintresse för totalförsvaret pågår, beslut förväntas den senast 1 mars 2017.

Riksintresse för vindbruk

Energimyndigheten beslutade 2013 om nya riksintresseområden för vindbruk, på land och till havs. Ett tilläggsbeslut togs i maj 2015 för ett mindre antal områden. Läs mer på www.energimyndigheten.se.

Mellankommunala frågor

Aktuella regionala frågor

Beträffande mellankommunala/regionala frågor, hänvisas också till Göteborgsregionens kommunalförbund (GR). Läs mer på www.grkom.se.

Miljökvalitetsnorm (MKN) för luft

Länsstyrelsen fastställde 2006 ett åtgärdsprogram för att klara miljökvalitetsnormen för kvävedioxid (NO₂) i Göteborgsregionen. Trots att en rad åtgärder och förbättringar nu har gjorts för att minska utsläppen av kväveoxider, minskar inte halterna av kvävedioxid i tillräcklig omfattning, bl.a. överskrids årsmedelvärdet frekvent i Gårda. Överskridanden av de svenska miljökvalitetsnormerna (MKN) för kvävedioxid är utbrett över ett större geografiskt område i Göteborgsregionen. Enligt Miljöbalken ska åtgärdsprogram omprövas vid behov, dock senast vart sjätte år. Programmet för Göteborgsregionen löpte således formellt ut under 2012 och det är således nödvändigt att ompröva och revidera Göteborgsregionens åtgärdsprogram för kvävedioxid.

Grön infrastruktur

Länsstyrelsen vill upplysa kommunen om det uppdrag som länsstyrelserna har fått av regeringen att ta fram regionala handlingsplaner för grön infrastruktur. Grön infrastruktur definieras i Naturvårdsverkets riktlinjer som ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturom-

råden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet.

Handlingsplanerna ska till stora delar vara klara hösten 2017 och vara en hjälp i arbetet med att bevara och förstärka den gröna infrastrukturen. Handlingsplanen ska kunna vara ett stöd i planering av mark- och vattenanvändning inom jordbruk, skogsbruk och vattenanvändning och fungera som stöd vid planering och prioritering av naturvårdsåtgärder och ett underlag för kommunal fysisk planering.

Planeringsunderlag

Klimatanpassning

Ett nytt planeringsunderlag som tillkommit är »Checklista för klimatanpassning i fysisk planering«, ett verktyg för handläggare på kommun och länsstyrelse från 2016. Checklistan är främst till för att stödja handläggare på länsstyrelsen i hur de kan ta hänsyn till effekter av ett förändrat klimat när de granskar översiktsplaner och detaljplaner. Checklistan kan även vara användbar för handläggare i kommuner som tar fram översiktsplaner och detaljplaner.

Det kommer att bli blötare i framtiden och bedömningen är att stora skyfall kommer att bli allt vanligare. Dessa skyfall är inte geografiskt begränsade utan kan inträffa var som i landet. På översiktsplanenivå kan det röra sig om att till exempel arbeta fram en lågpunktskartering för att få en överblick över var problemområden finns.

MKN vatten

Det har kommit en ny skrift angående miljö kvalitetsnormer, »Verktyg för bättre vatten, miljö kvalitetsnormer – bakgrund, utformning och användning«, där klassningen mer ingående beskrivs. Skriften finns digitalt på vattenmyndigheternas webb.

Boverkets ÖP-modell

Boverket har tagit fram ett förslag till hur översiktsplanen kan byggas upp, framförallt när det gäller vilka begrepp som är lämpliga att använda såväl i text som på karta. Avsikten är att modellen ska vara så flexibel att den går att använda för alla kommuntyper och nivåer i den översiktliga planeringen. Läs mer på www.boverket.se.

Stadsbyggnadskontoret
Köpmansgatan 20
403 17 Göteborg
Telefon: 031-365 00 00

Göteborgs
Stad